Lodzer Tageblat № 120

Opłata pocztowa uiszcz. ryczałtem.

פרייז 15 גראשען

לאדזשער טאגעבלאט

היינט 6 זייטען

רעדאקציע און אדמיניסטראציע: פיעטריקאווער 16.
טעלעפאנען פון: רעדאקציע 100-57, פון אדמיניסטראציע 100-47

דינסטאג, י"ח אייר הרצ"ב | 24 maja 1932 | 25-טער יאהרגאנג

די רעגירונג שאפט אפ מאנאפאל-קאנצעסיעס

אלע געווערבער וועלן מעגען פערקויפען בראנפען, טאבאק און פאפיראסען

לעמבערגער פאליטעכניקום נעכטען געשלאסען

וו א ר ש א, 23 מאי (טעלעפ.) אין פינאנץ-מיניסטעריום ווערען איצט געטראכט א גאנצע ריית ענינים, וואס האבען דעם ציל צו פערגרעסערן די הכנסות פון מלוכה-אוצר.

צווישען אנדערן ווערט פראיעקטירט אפצושאפען די קאנצעסיעס אויף רעטייל-פערקויף פון טאבאק-אויסארבייטונגען. לעצטענס האבען זיך שטארק פערקלענערט די הכנסות פון טאבאק-מאנאפאל, בעזונדערס אין די דערפער און קלענערע שטעטלעך. אויף דער פראווינץ זענען ביז איצט פערהאן ווייניג פערקויף-ערטער און די קאנסומענטען קומט אפט אויס צו זוכען געוועלבער, וואו מען בעקומט פאפיראסען. עס וועט דעריבער איצט איינגעארדענט ווערען, אז יעדער געוועלב וועט קענען קויפען און פערקויפען טאבאק-אויסארבייטען אהן יעטוועדער בעגרעניצונג און אהן א בעזונדערער קאנצעסיע.

אויסער דעם האט מען בדעה אין אקציז-דעפארטאמענט פון פינאנץ-מיניסטעריום ארויסצוגעבען אהן שום בעגרעניצונג קאנצעסיעס אויף בראנפען-פערקויף. די פראקטיק האט בעוויזען אז אפילו איצט פערנעמען זיך די פערשידענע ביער-האלעס און מלעטשארניעס מיט בראנפען-פערקויף, נישט האבענדיג דערויף קיין ספעציעלע ערלויבניש און דאס האט גורם געווען הזיקות פאר'ן מלוכה-אוצר איצט וועט מען אלע ארויסגעבען קאנצעסיעס.

לעמבערגער סטודענטען רופען צו א שטרייק

ל ע מ ב ע ר ג, 23. מאי (טעלעפ.) היינט האט זיך בעוויזען אן'אויפרוף פון סטודענטען פון לעמבערגער אוניווערזיטעט, וואס רופט צו א שטרייק אויף די העכערע לעהר-אנשטאלטען און שייכות מיט'ן ענין באזער, א סטודענט פון דובלאני.

דער אויפרוף איז קאנפיסקירט געווארען.

14 און א האלב מיליאן רובל אסיגנירט פאר ביראַ-בידזשאַן

מ א ס ק ו א, (י.ט.א.) דער „גאספלאן" (העכסטער סאוויעטישער פלאנירונגס-קאמיטעט) האט בעשלאסען צו בעשטימען 10 מיליאן רובל אויף אינדוסטריעלע אינוועסטיציעס און 4 מיט א האלב מיליאן אויף לאנדווירטשאפטליכע אינוועסטיציעס. דער בעשלוס שטרייכט אונטער, אז ביר-בידזשאן מוז פערוואנדעלט ווערען אין א יודישען אויטאנאמען-געביט ביז'ן סוף 1933. אין משך פון לויפענדען יאהר דארפען דארט בעזעצט ווערען 1400 יודישע איבערוואנדערער.

דער „ג. ספלאן" האט אויך בעשלאסען צו שיקען אן'עקספערטען-קאמיסיע קיין ביר-בידזשאן, כדי אויסצופארשען די מעגליכקייטען צו בויען הידראסטאציעס ביי די טייכען בירא און בידזשאן. גלייכצייטיג האט דער לענינגראדער געאלאגישער אינסטיטוט פאר נאפט-פארשונג אסיגנירט 25,000 רובל אויף דרכצופיהרען געאלאגישע פארשונגס-ארבייטען אין ביר-בידזשאן.

טעראר-אקטען מצד לעמבערגער סטודענטען

ל ע מ ב ע ר ג, 23 מאי (טעלעפ.) אויף די מויערן פון פאליטעכניקום איז ארויסגעהאנגען געווארען די פעראָרדנונג פון רעקטאר וועגען שליסען די פאליטעכניקום אויף א אומבעשטימטע צייט. דער דאזיגער שריט איז א רעזולטאט פון די טעראר-אקטען מצד דעם טייל סטודענטען, נישט צוצולאזען צו די פארטראגען די סטודענטען וואס סאלאדיזירען זיך נישט מיט'ן בעשלוס פון נעכטיגען סטודענטען-מיטינג.

בעשלוסען פון די אסט-יודען אין דייטשלאנד

ק ע ל ן, (י.ט.א.) דא איז פארגעקומען א קאנפערענץ, וואס האט רעפרעזענטירט 30,000 מזרח-אייראפעאישע יודען, וועלכע לעבען איצט אין ריינלאנד און דרום מערב-דייטשלאנד. א רייהע רעדנער האבען בולט געשילדערט די גרויסע נויט, וואס הערשט צווישען די אסט-יודען צוליב דעם אלגעמיינעם קריזיס און דעם אנטיסעמיטיזם. מיר יודען – האט ערקלערט איינער פון די רעדנער – האבען איבערגעקומען די שפאנישע אינקוויזיציע, וועלען מיר אויך איבערקומען די איצטיגע שווערע צייט אין דייטשלאנד. די קאנפערענץ האט אנגענומען א רייהע בעשלוסען וועגען פערטיידיגען די רעכט פון די „אסט"-יודען, פערשטארקען זייער ארגאניזאציע, ארגאניזירען די יוגענד א. א. וו.

די מעקסיקאנישע פרעסע און די יודן

מ ע ק ס י ק א - ס י ט י, (יטא) אין צוזאמענהאנג מיט דער אנטי-יודישער קאמפאניע פון דער גרויסער צייטונג „על נאסיאנאל" האט א צווייטע גרויסע מעקסיקאנישע צייטונג „על אוניווערסאל" פערעפענטליכט א פערטיידיגונגס-ארטיקעל פאר יודען מיט א שארפער קריטיק געגען די אנטיסעמיטען.

„על אוניווערסאל" האט זיך קיינמאל נישט בעטייליגט אין דער העצע געגען פרעמדע בכלל און יודען בפרט. די העצערישע צייטונג „על נאסיאנאל" האט זיך גיכער געצוואונגען ארויסצוטרעטען מיט אן'אויפקלערונג, אין וועלכער זי בעמיהט זיך אויף אן'אומגעלומפערטען אופן פערטיידיגען געגען פארוואורפען איהר אנטיסעמיטיזם.

„על אוניווערסאל" ווייזט אן, אז דער קאמף פאר דעם עקאנאמישען אויפבוי פון מעקסיקא טאר מען נישט פערבינדען מיט אנטי-יודישע העצעס. די צייטונג לויבט די יודען אלס אויפבויער פון מעקסיקא און בעצייכנט דעם אנטיסעמיטיזם אלס שעדליכע ערשיינונג.

א הערצליכען מזל-טוב ווינשען מיר אונזער ג' גבאי
משה בארנשטיין
צו דער חתונה פון זיין שוועסטער פרידה
מיט הערן ישראל ברוך בלום
וועלכע איז פארגעקומען נעכטען אין לאדז
די גבאים פון דער חברה „כתר ישראל"
יהושע גאטליב, סענדער האכמאן.

„יבנה"
צעגעלניאנא 41. טעל. 13-134
די לייטונג פון דער שולע מעלדעט, אז איינשרייבונגען אין אלע קלאסען, ווי אויך אין דער פרעבעל-שולע ווערען אנגענומען אין דער קאנצעלאריע פון דער שולע יעדען טאג פון 9—2 בייטאג.
בעמערקונג: לויט דער פעראָרדנונג פון דער שול-מאכט וועט ווערען אנגענומען איינשרייבונגען ניר ביז'ן 1. יוני.

גמנזיה בת שמנה מחלקות
„בית-אלפא"
צגלנינה 28, טעלעפ. 46-176
די פערוואלטונג פון גימנאזיום מאכט בעקאנט, אז די איינשרייבונגען פון נייע שילער אויפ'ן קומענדיגען שול-יאהר אין אלע קלאסען ביז די זיבעטע איינשליסליך, קומען פאר פון 29 מאי ד. י. פון 9 ביז 1 טעגליך.
די איינטריטס-עקזאמענס לויט דעם קלאסען-סיסטעם וועלען זיך אנהויבען שוין דעם 2-טען יוני.
בעדייטענדע הנחות און סטיפענדיום'ס פאר צוואנסירטע (אין די אלגעמיינע און יודאיסטישע למודים) שילער אין צוזאמענהאנג מיט די פאראויסגעזעהענע גרינדליכע רעארגאניזאציע פון אונזערן לעהר-אנשטאלט אונטער א נייע לייטונג און אין א נייעם מאדערנעם צוגעפאסטען לאקאל.
די פערוואלטונג.

מ. גראשיצער
רענאמירטער ערשטקלאסיג. מענער-שניידער
מיט די נייעסטע מאדעלען אויפ'ן פריהלינג און זומער-סעזאן 1932.
פיינסטער פאריזער שניט
סאלידע און פינקטליכע אויספיהרונג.
רעעלע בעהאנדלונג צו זעהר ביליגע פרייזען
פעטער-גאס 7 דריטער שטאק.
בעמ.: איך לערן אויס צושניידען אין פערלויף פון א קורצע צייט.

ווארנונג.
איך פאדער אויף דעם ה' עמנואל מאנשיין פאלודניאווא 28, ארויסצונעמען אין משך פון 48 שעה די צוויי פראטעסטירטע טשעקען צו 300 זל, אין געגענפאל נעם איך פון זיך אראפ די פעראנטווארטליכקייט פאר די ווייטערדיגע קאנטעקווענצען.
איזאק גארדין.

גאנץ לאדז
האט געמאכט א רושם מיט די
רעשטען
באוואמיעסקא 5 פראנט 2 שטאק
די נייעסטע מאדערנסטע הערען- און דאמען-שטאפען פון די בעסטע קוואליטעטען מיט 30% ביליגער. קומט און איבערצייגט אייך! נאר לאזט אייך נישט פערפיהרען, געדענקט גוט דעם אדרעס:
נאר 2 שטאק פראנט ביי שטשענשליווי.

Wykwalifikowana
nauczycielka
przygatawia do egzaminów w zakresie 8-miu klas gimnazjum. Oferty zgł. w admin. „Lodzer Tag." sub. „wykwalifikowana"

איבערזעצער
פון פערשידענע שפראכען: פויליש, דייטש, רוסיש, פראנצויזיש, יודיש און אלע אנדערע שפראכען אויף ענגליש. נעמט אן צו צוגענגליכע פרייזען מ. קשעפיצקי, ביים צאהן-דענטיסט קשעפיצקי, פאמארסקא 4, טעלעפאן 53-206 פון 9 ביז 1 נאכמיטאג און פון 3 ביז 7 אוונד.

BANK KUPIECKO-KREDYTOWY Sp.
w Łodzi, Zawadzka 11
מאכט בעקאנט, דאס פון היינט דינסטאג, ל"ג-בעומר ווערט די באנק, ביורא און קאסא איבערגעטראגען
אין לאקאל אויף דער
פיעטריקאווער 29

Spółdzielcza Kasa Handlowo-Przemysłowa
z ogr. odp.
Łódź, Nowomiejska 4, telef. 246-95
Konto czekowe P. K. O. 140554
ערלעדיגט אלערליי באנק-אפעראציעס:
דיסקאנטא, אוואנסען, לויפענדע חשבונות, וואדיעס, אינקאסעס אויף גאנץ פוילען, קויף און פערקויף פון אלערליי מלוכה'שע ווערט-פאפירען און פאנד-בריה.
די קאסע איז טעטיג טעגליך פון 9 ביז 7 אוונד.

א שעהן, זוניג
פראנט-צימער
מיט א בעזונדערן איינגאנג און אלע בעקוועמליכקייטען
זאפארט איבערצוגעבען
צו ערפאהרען אין אדמ. פון „ל. ט." אונטער „F.B."

Dr. med. H. Różaner
ספעציאליסט פון הויט- און וענערישע קראנקהייטען
מענער-שוועכע און קינדערלאזיגקייט
נארוטאוויטשא 9, טעל. 98-128
נעמט אן פון 8—10, 4—8 אוו. זונטאג פון 9—10 פריה

Dr. Wołkowyski
צעגיעלניאנא 4
טעלעפאן 90-216
ספעציאל-ארצט פאר הויט וועניערישע קראנקהייטען און מענער-שוועכע, אלע-ארט אנאליזע עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראלען
נעמט אן פון 9—2, און פון 5—9 אוונד.
בעזונדער ווארטע-זאל פאר פרויען.

סטארשי פעלדשער
B. Joskowicz
שטעלט פאקען טעגליך מיט פרישע קראוויאנקע און גיט אויך ארויס שוויצבעטווערפ
פולנאצנא Północna 4 טעלעפאן 86-141
יעצט אן פון 8—11 און פון 4—6 א זייגער אוונד.

דער שטורם צוליב דער רעדוקציע פון די בעאַמטען-פענסיעס

ריכטער און פּראָקוראָרען געבען זיך מאַסענווייז אָפּ אין דימיסיע; כוואַליעס פון פּראָטעסטען אין די בעאַמטען-קרייזען; דער גאַנצער סיסטעם פון פּענסיע-אויסצאָהלען פאַר בעאַמטע ווערט געענדערט

וואַרשאַ, 23 מאַי (טעלעפ.) היינט אַ גאַנצען טאָג האָט די בודזשעט-אָפּטיילונג ביים פינאַנץ-מיניסטעריום אדורכגעפיהרט אויסרעכנונגען וויפיל עס וועט אויסמאַכען די רעדוקציע פון די בעאַמטען-פענסיעס פון 1. יוני ד. י. אין די אָוונט-שעה'ן האָט מען דעם פינאַנץ-מיניסטער רעפערירט, אַז די דאָזיגע אָפּשפּאָרונגען וועלען אויסמאַכען 80 מיליאָן זל. אין גלשט ווי מ האָט פריהער גערעכנט 110 מיליאָן זל.

די רעגירונג האָט דעריבער בדעה צו ענדערן דעם גאַנצען סיסטעם פון פּענסיעס-אויסצאָהלונגען. אנהויבענדיג פון 1 יוני וועלען די פּענסיעס נישט אויסגעצאָהלט ווערען פאַראויס פאַר'ן גאַנצען חודש נאָר ערשט צום סוף חודש.

דאָס וועט אָבער איינגעפיהרט ווערען שטופּענווייז, אַזוי וועלען די פּענס-יעס אויסגעצאָהלט ווערען אין דעם 10 טאָג אין חודש. דאָס וועט איינברענגען דער מלוכה אין איצטיגען בודזשעט-יאָהר 120 מיליאָן זל.

וואַרשאַ, 23 מאַי (טעלעפ.) די ידיעה וועגען דער נייער פּענסיע-רע-דוקציע האָט צווישען די מלוכה-בעאַמטע געמאַכט אַ פּיינליכען איינדרוק. נעכטען זענען אין יוסטיץ-מיניסטעריום איינגעפאַלען 40 ביטעס פון ריכטער און פּראָקוראָרען צו בעפרייען זיי פון די אַמטען.

וואַרשאַ, 23 מאַי (טעלעפ.) היינט ביז שפּעט ביינאַכט זענען פאַרגע-קומען בעראַטונגען פון די בעזונדערע בעאַמטען-פאַראיינען וועגען דער ניי גע-שאַפענער לאַגע. עס איז בעשלאָסען געוואָרען אַ געמיינזאַמע פאַרשטענדיגונגס-קאָמיסיע וואָס זאָל רופען אַן אַלפּוילישען קאָנגרעס פון די מלוכה-בעאַמטע.

צווישען טייל בעאַמטע איז אַ טענדענץ צו פּראָקלאַמירען אַן איטאַליענישען שטרייק, וואָס זאָל דויערן איינע שעה, כדי צו מאַניפעסטירען די אונצופרידענ-הייט פון די בעאַמטע.

אויפרוף פון די רעגירונג צו די בעאַמטע

וואַרשאַ, 23. מאַי (טעלעפ.) אין די נאָהנטסטע טעג וועט ערוואַרט אַן אויפרוף פון מיניסטאַרען-ראַט צו די מלוכה-בעאַמטע. אַז זיי זאָלען מותר זיין אויף זייערע פּריוואַטע אינטערעסען פאַר דער טובה פון דער מלוכה.

עמיר פייזאַל איז געקומען קיין וואַרשאַ

נעכטען איז געקומען קיין וואַרשאַ דער צווייטער זוהן פון קעניג פון העד-זשאַס, עמיר פייזאַל, וועלכער איז גלייכצייטיג דער אויסערן-מיניסטער אין זיין פאָטער'ס מדינה.

לאָדזער שטאָדט-ראַט

וועט ערשט אויפגעלעזט ווערען אין אַ יאָהר אַרום

סענסאַצ. ערקלערונגען פון וויצע-מאַרשאַלעק ד"ר פּאָליאַקעוויטש

פאַר'ן שליסען דעם צוזאַמענפאָהר פון די ב.ב.-טוער, וואָס איז זונטאָג פאָרגעקומען אין לאָדז, האָט דער וויצע-מאַרשאַלעק פון סיים, ד"ר פּאָליאַ-קעוויטש געגעבען אַ רייה סענסאַציאָ-נעלע אויפקלערונגען בנוגע דעם נייעם זעלבסט-פערוואַלטונגס-געזעץ און וועגען די שטאָט-פערוואַלטונגען אין לאָדז און אין וואַרשאַ.

ד"ר פּאָליאַקיעוויטש האָט ערקלערט, אַז צו אַלע זעלבסט-פערוואַלטונגען אין פּוילען וועלען הכסטוואַרשיינליך פאָר-קומען די וואַהלען אין פריהלינג 1933.

160 שטעט האָבען זיך געווענדעט צו דער רעגירונג, אַז זי זאָל ביי זיי נאָמי-נירען קאָמיסאַרען. ווייל זיי האָבען עס אָבער געמוזן נאָכדעם, ווי זיי האָבען געמאַכט קאָלאָסאַלע אויסגאַבען און חובות, וואָס בעטרעפען אַ מיליאַרד זל.

סקאַנדאַל מיטן ניו-יאָרקער אייבערביגערמייסטער

דער ניו-יאָרקער אייבער בירגערמייסטער דזשים וואָקער ווערט בעשולדיגט אין קאָרופּציע.

אַטענטאַט אויפ'ן ענגלישען קאָנסול אין נאַנקין

אַטענטאַט אויפ'ן ענגלישען קאָנסול אין נאַנקין

שאַנכאַי (ספ.) נעכטען איז דער ענגלישער וויצע-קאָנסול אין נאַנקין גראַהאַם שווער פערוואונדעט געוואָרען דורך דעמאָביליזירטע כינעזישע זעלנער.

דאַ האָט מען געפינען לינדבערג'ס טויטע קינד

אויף דעם אָרט, וואָס ליגט סך הכל 7 קילאָמעטער פון לינדבערג'ס ווילע, האָט מען געפונען זיין טויט קינד.

גען זיך מיט יראת הכבוד פאַר'ן אָנ-דענקען פון פאָל דומער און מיר פאַר-איינוגען זיך צו די טיפע טרויער-גע-פיהלען פון פראַנקרייך, מיט וועלכער דאָס יודישע פאָלק פאַראייניגען באַנ-דען פון אונצערייסבאַרער טרייהייט און איבערגעבענהייט.

צום אָנדענקען פון אַלבערט טאָמאַ, מיט וועלכען עס פערבינדען אונז גע-פיהלען פון אינטימער און אויפריכטי-גער פריינדשאַפט, ברענגען מיר די פערזיכערונג, אַז דער גרויסער פער-שטאָרבענער וועט תמיד בלייבען לעבען אין די הערצער פון יודען, וואָס זע-נען פערבונדען מיט'ן אידעאַל פון דער יודישער נאַציאָנאַלער היים, וואָס בויט זיך אין לאַנד פון טויזענד-יעהריגער יודישע האָפנונגען.

אין 1932 וועט ענטשיידען ווערען דער גורל פון דייטשען יודענטום

בערלין, 23 מאַי (יט"א טעלעגראַפיש) דער צענטראַל-פעראיין פון די דייטשע יודען האָט אַרויסגעלאָזט אַן אויפרוף צום דייטשען יודענטום, אין וועל-כען ס'זאָגט זיך, אַז אין יאָהר 1932 וועט ענטשידען ווערען דער גורל פון דייטשען יודענטום. די דייטשע יודען ווערען גערופען צו זיין אויסגעהאַלטען און נישט צו פערלירען דעם מוט.

די בלוטיגע אונרוהען אין גריכענלאַנד

די פּאָליטישע לאַגע אין גריכענלאַנד, הויפּטזעכליך אין יאַשען, איז די לעצטע טעג זעהר פערשאַרפט. אַלע מלוכה בעאַמטע שטרייקען. די רעגירונג האָט זיך אָפּגעגעבען אין דימיסיע. אויפ'ן בילד: אַטען און דער פּרעמיער ווענוועלאָס.

בעריהמטער זשורנאַליסט אַלבערט לאָנדר אומגעקומען בעת דער קאַטאַסטראָפע פון „זשאָרזש פיליפּאַרט"

פּאַריז (ספ.) בעת דער קאַטאַסטראָפע פון דער שיף זשאָרזש פיליפּאַכט" איז אומגעקומען דער בעריהמטער זשורנאַליסט אַלבערט לאָנדר.

היינט אָוונד וועט מען האָבען דורכ'ן ראַדיאָ אַ דיספּוט וועגען אַנטיסעמיטיזם

בערלין 23 מאַי (י.ט.אַ. טעל.) מאָרגען (היינט) דינסטאָג אָוונד וועט די בערלינער ראַדיאָ-סטאַציע טראַנסמיטירען אַ דיספּוט וועגען אַנטיסעמיטיזם.

עס וועלען רעפערירען: לודוויק האָלענדער אין נאָמען פון צענטראַל-פון די דייטשע יודען און דער טעאָרעטיקער פון די אַנטיסעמיטען. דער רעדאַק-טאָר פון דער „פאָלקס-שטימע", ווילהעלם שטאַפּעל.

אַ בלינדע יודישע פּריילין געווינט דעם ערשטען פּריז אויף דעם אַלדייטשען סטענאָגראַפען-קאָנקורס

בערלין, (יט"א) די בלינדע 18-יעהריגע יודישע פּריילין הילדע האַב עולאַנד האָט געוואונען דעם ערשטען פּריז אין דעם סטענאָגראַפיסטינס-קאָנ-קורס, וואָס איז דורכגעפיהרט געוואָ-רען דורך ראַדיאָ אין גאַנץ דייטשלאַנד. אין דעם קאָנקורס האָבען זיך בעטיי-ליגט 3000 סטענאָגראַפּיסטינס. פרל. האַבערלאַנד האָט זיך בענוצט מיט אַ דורך איהר ערפונדענעם סיסטעם פאַר בלינדען-סטענאָגראַפּיע, וואָס האָט איצט אַרויסגערופען אַ גרויסען אינטערעס אין דייטשלאַנד.

עקזעקוטיוו-מיטגליד ב. לאָקער אין וויען

וויען, (יטאַ) דער מיטגליד פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע ה' ב. לאָקער האָט זיך אויפגעהאַלטען עטליכע טעג אין וויען, אינפאָרמירענדיג אויף איינ-גע גרויסע פאָרטראַגען פערטרויליך און עפענטליך די ציוניסטישע עפענטליכ-קייט אין עסטרייך. וועגען דער איצטי-גער ציוניסטישער לאַגע און דער דרינ-גענדער נויטווענדיגקייט צו פערשטאַר-קען די יודישע אויפבוי-אַרבייט אין ארץ ישראל. ה' לאָקער האָט אויך אין אַ פּרעסע-קאָנפערענץ בעלויכטען די אַקטועלע ציוניסטישע פּראָבלעמען און געענטפערט די זשורנאַליסטען אויף די געשטעלטע פראַגען.

קאָנדאָלענץ-בריף פון דער ציוניסט. עקזעקוטיווע

צוליב'ן טויט פון פּרעזידענט דומער און אַלבערט טאָמאַ

פּאַריז, (י.ט.אַ.) דער פאָרשטעהער פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע אין פּאַריז ד"ר יאַקאָבסאָן האָט אין נאָמען פון דער עקזעקוטיווע איבער-געשיקט צום גענעראַל-סעקרעטאַר פון פראַנצויזישען אויסערן-מיניסטעריום פיליפּ בערטעלאָ אַ קאָנדאָלענץ-בריף צוליב'ן טראַגישען טויט פון פּרעזידענט דומער און אַלבערט טאָמאַ. אין דעם קאָנדאָלענץ-בריף ווערט צוו. אַוד. געזאָגט:

דער טויט פון פּרעזידענט פון דער רעפּובליק האָט אונז טיף ערשיטערט. דער מאָרד איבער דעם העכסטען רע-פּרעזענטאַנט פון דער אַזוי גאַסטפריינד-ליכער רעפּובליק האָט אַרויסגערופען עמפּערונג ביים גאַנצען יודישען פאָלק. די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע, וואָס טראָגט אַן אינטערנאַציאָנאַלען כאַ-ראַקטער האַלט פאַר איהר פליכט שאַרף צו פּראָטעסטירען אין נאָמען פון די יודען אויף דער גאַנצער וועלט געגען דאָזיגען אויסדרוק פון באַרבאַרישער ברוטאַליטעט און ווילדקייט. מיר בוי-

בדייטשלאַנד פערקלענערט רעגירונגס-סובווענצען פאַר יודישע אינסטיטוציעס אין לעטלאַנד

ריגע, (י.ט.אַ.) דער יודישער דע-פּוטאַט דובין האָט ערקלערט, דאָס די סובווענצען פון דער לעטלענדישער רעגירונג פאַר יודישע אינסטיטוציעס זענען 6 מאָל קלענער פון די סובווענ-צען פון ריגער מאַגיסטראַט אויף יודי-שע צוועקען. הגם דער מלוכה-בודזשעט איז 3 מאָל גרעסער פון ריגער שטאָ-טישען בודזשעט.

די רעגירונגס-סובווענצען פאַר יודי-שע אינסטיטוציע בעטרעפען 150,000 לאַט, בעת די שטאָטישע סובווענצען אויף יודישע צוועקען בעטרעפען 830.000 לאַט.

די יודישע דעפּוטאַטען האָבען בדעה צו קעמפען אין סיים פאַר אַ בעדייט-טענדע פערגרעסערונג פון די יודישע פּאָזיציעס אין מלוכה-בודזשעט.

צוזאַמענפאָהר פון צוקערלעך-מאַכער אין לאָדז

(ב) נעכטען איז אין זאַל פון שטאָט-ראַט אָפּגעהאַלטען געוואָרען דער ערש-טער צוזאַמענפאָהר פון צוקערלעך-מאַ-כער.

צום צוזאַמענפאָהר זענען געקומען דע-לעגאַטען פון גאַנץ פּוילען, פאָרשטעהער פון דער וואָיעוואָדזטווע, מאַגיסטראַט און האַנדווערקער-קאַמער.

דעם צוזאַמענפאָהר האָט געעפענט ראַטמאַן הומניק, וואָס האָט געלייענט אַ רעפעראַט וועגען דער האַנדווערקער-קאַ-מער און די צעכען. נאָכדעם, ווי עס זע-נען געלייענט געוואָרען אַ רייה רעפעראַ-טען וועגען אָרגאַניזירען דאָס פאַך, זע-נען אָנגענומען געוואָרען ענטשפּרעכענדע רעזאָלוציעס.

פון די רינג-קאַמפּען

די נעכטיגע רינג-קאַמפען האָבען גע-געבען פאָלגענדע רעזולטאַט: דער אונ-טערגעהאַנגטער קאַמף מאָרנאָ—קרויזער האָט זיך געענדיגט מיט אַ זיג פון ערש-טען, וואָס האָט געלייגט זיין געגנער אין דער 27-טער מינוט מיט אַ קראַוואַט.

אַליוועירא האָט בעזיגט קאָוואַנ'ען.

גאַרקאָוויענקאָ האָט אין דער 5-טער מינוט בעזיגט קאָלעפּ'ן.

דער קאַמף מאַרטינאָוו—אָרלאָוו איז געבליבען נישט ענטשיידען.

אין דער 9-טער מינוט בעזיגט סאַנטי-מאַרפ האַלובאַנ'ען.

היינט קעמפען האַלובאַן—קאָלעפּ. האַנ-מאַרט—גאַרקאָוויענקאָ, אָרלאָוו — קרוי-זער, אַליוועירא—מאָרנאָ. די לעצטע 2 רעצירירענער.

דער שליסעל צום ערפאָלג

איז אַן אַנאָנסאין לאָדזער טאָגבלאַט.

Dr. Ludwik Falk
הויט און געשלעכט-קראַנקהייטען
נאַווראָט 7, טעל. 128-07
נעמט אָן פון 12–10 מיטאָג און פון 5–7 אָוונד.

Dr. med.
G. Gersztajn
ספּעציאַל-אַרצט פאַר אויגען-קראַנקהייטען
Traugutta 12 tel. 175-10
נעמט אָן פון 11 ביז 1 און פון 7 ביז 8 אָוונט

Dr. med. I. Silberstrom
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט, ווענעריש און געשלעכטס-קראַנקהייטען
ZIELONA 11 TEL. 113-42
נעמט אָן פון 4 ביז 8 אָוו. זונטאָג און חגאות פון 9 ביז 1.

Dr. G. WEGMAJSTROWA
ספּעציאַל-אַרצט פאַר אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען
Zawadzka Nr. 20, te efon 246-58
נעמט אָן פון 4 ביז 6 אָוו. פון 10/6 אין קאָלומנע
I. Palacowa w lla Goldberga.

צאָהן-אַרצט
J. ROZIN - REICHOWA
זגערזשער 15.
נעהמט אָן פון 2–10 און 4–7 צו לעטשניצע-פרייזען

אַ אָרט צו שלאָפען
ס'קען זיין מיט אַ ווערקשטעל.
אָפערטען אין „לאָדזשער טאָג." אונטער „M. N."

2 שטובען מיט אַ קיך
ביליג, באַלד איבערצוגעבען
: לעע 1. מאַי 23, וואָרינג 24.

פּיצעס
פאַר
כראָמישע אנשטאַלטען
דרוקערייען און בערלאַגען
עמפּפעהלט
די איינציגע אידישע צינקאָגראַפיע אין לאָדז
104 פּיעטרקאָווסקאַ
טעל. 241-24
„גלבֿנקס"

לאדז 25 מאַי 1932 — מיטוואָך, י"ט אייר תרצ"ב, פ' בחקותי

טאָג-כראָניק

עמיר פייזול אין לאדז

... עכטן פרייה איז דורכגעפאָהרען אויפ'ן וועג פון בערלין קיין וואַר־ ... ווינצע־קעניג פון העדושאַס, עמיר ... דער זוהן פון קעניג איבן סאיד. ... דער עקוואַטאָרישער גאַסט איז געפאָהרען צוזאַמען מיט זיין סוויטע אין א ספּע־ציעלען לוקסוס־וואַגאָן.

פון „אוזדראָוויסקא"

די קאַנצעלאַריע פון דער אינסטיטוציע מאַכט בעקאַנט, אז דאָס אינגש־... קראַנקע אויפ'ן ערוויספאָהר אויפ'ן ... געזאָגט פאַר מענער קען „אוז־דראָוויסקא", וועט פאַרקומען דינסטאָג דעם 31. מאַי 3 מיטאָג. די קאַנדידאַטען דאַרפען זיך מעלדען אין קאַנצעלאַריע אויף ציגעלנאַם 21, מיטברענגענדיג א פּאַס און בעשטימטען ... מען.

ווער ווייס?

א יונגערמאַן אין עלטער פון 18 יאָהר איז אַרויס פון דער היים און מעהר ניט צוריקגעקומען. סימנים: א געל כאַלאַטעל געשנירטע שיך, הייסט יחיאל רויזנבאַר. צו־ווויסען טון צו חוה שאַפּראַן, ווסכאַ־ניא 33.

פון לאדזער האַנדעלס־געריכט

פּראָצעס פון דער אַקצ. געז. „ק. אייזערט" געגען דער פירמע זילבערשטיין

„פערעלבערג און טייכמאַן" בעטען א נאַדזאָר

(5) נעכטען האָט דאָס געריכט ער־קלערט ... פאַלאַשעש דער קריכטלי־כער קאָאָפּ ... ווער באַנק און פאַרעמי־ביע.

די באַנק ... געגען אופּפאַרלאַשטש האָט אַרייגעטראָגען אַ ... גאַמען פון ... ווקלאַרען־בעווייזען, וועלכע האָבען גלייכצייטיג געמאַלדען דעם געריכט, אַז געגען די פערוואַלטונגס־מיטגלידער פון ... דערמאָנטער באַנק פיהרט אַנ'אויס... שוגג די פּראָקוראַטור. היות די באַנק האָט געהאַט אַנ'אונבע־גרענעצטע אחריות זיינען אַלע מיטגלי־דער פאַראַנטוואָרטליך פאַר די חובות, אויפּהענגיג פון דער גרויס פון זייערע פּאַיען.

אין האַנדעלס־געריכט איז איינגע־פלאַסען אַנ'אָנקלאַגע פון דער פירמע קאַראָל אייזערט אַקצ.־געז. געגען דער פירמע וו. זילבערשטיין פון טראַוגוטאַ 8.

צו די אַקטען איז בייגעלייגט אַנ'אָפּ־שריפט פון אַ מאַרקע־שוץ־צייגניש פון פּאַטענט־אַמט, פון וועלכער עס איז צו זעהען, אַז די פירמע אייזערט האָט גע־האַט דאָס אויסשליסליכע רעכט אויסצו־אַרבייטען סחורות לויט די אָנגעגעבענע מוסטערן.

פון דער אָנקלאַגע שטעלט זיך אַרויס, אַז די פירמע זילבערשטיין האָט פער־קויפט עהנליכע סחורות פון זעלבען מוס־טער צו ביליגערע פּרייזען און אַזוי אַרום שאַדען געבראַכט דער פירמע אייזערט. דעריבער פאָדערט די אָנקלאַגער־פירמע אַנ'ענטשעדיגונג אין דער הויך פון 5000 זל. און צוזוג'משפּט'ען איהר די געריכטס קאָסטען.

דאָס געריכט האָט בעשלאָסען אַרויס־צורופען אַ רייהע עדות און ערשט דאַן מעריטאָריש בעטראַכטען דעם ענין.

* * *

דאָס אַפּעלאַציע־געריכט אין וואַרשא האָט בעטראַכט די אָנקלאַגע פון סוחר אַלעקסאַנדער לאַבידא און אַנדערע געגען דער אופּפאַרלאַשטש פון דער פאַביאַניצער פירמע א. און מ. אַדלער.

אַדלער האָט געפיהרט אין פאַביאַניץ א וועבערײ און א שפּינערײ און יאָהר 1928 האָט ער די אונטערנעהמונג פער־גרעסערט און געמאַכט חובות, אויס־שטעלענדיג וועקסלען. דערנאָך ווען עס איז איהם שלעכט געגאַנגען, האָט ער פערקויפט די פאַבריק און די וועקסלען געלאָזט געהט צום פּראָטעסט. דאָס אַפּע־לאַציע־געריכט האָט די אָנקלאַגע אָפּגע־וואָרפען נישט אייגזעהענדיג קיין מאָמענ־טען פאַר ערקלערען אַדלער'ן אַנ'אויס־פּאַרלאַשטש.

* * *

אין געריכט איז אָנגעקומען א בקשה וועגען ערמעלען א נאַדזאָר דער טאָגנ־פאַקטור־פירמע „פּערעלבערג און טייכ־מאַן" פון פּעטריקאָווער 25.

די פירמע האָט 200 טויזענד זל. חובות, וואָס קאָנען געפינען רעקונג אין סחורה־לאַגער, וואָס בעטרעפט 300 טוי־זענד זל.

דער ענין וועט בקרוב בעטראַכט ווע־רען אין געריכט.

בעשולדיגט איז פערגוואַלטיגען און פערס'סם'ען א פרוי

צוליב מאַנגעל אין בעווייזען בעשולדיגטער בעפרייט

(§) דעם 22. נאָוועמבער פון פאַריגען יאָהר האָט יאַן ספּיכאַלסקי פון ציגעל־נאַם 126 דערהערט אויפ'ן הויף פער־צווייפעלטע הילפס־רופען. ווען ער איז אַרויס אין נאַס האָט ער אויף רוג זאַ־נאַיניקאָווא דערזעהען אַ פרוי, וואָס האָט זיך צו איהם גערוועגדעט מיט די ווער־טער: „מ'האָט מיך פער'סמ'ט!"

דער אַרויסגערופענער פּאָגאָטאָוויע־דאָקטאָר האָט פעסטגעשטעלט, אַז די פרוי איז פער'סמ'ט מיט זאַליז־זויער און די אומגליקליכע אָפּגעפיהרט אין שפּי־טאַל אויף דרעוונאָווסקא.

שפּעטער האָט די נעלינטענע ערקלערט דעם אויספאָרשונגס־אַמט, אַז זי הייסט לעאָקאַדיא דעמבאָווסקא, 22 יאָהר אַלט. זי אַרבייט אַלס דינסט אויף נאָט זגער־זשער 7 ביי פּיעטרקאָווסקאַ'ן. אין קרי־טישען טאָג איז זי אוועק שפּאַצירען מיט א געוויסען מיכאַל לינאָווסקי, מיט וועמען זי האָט זיך בעקענט אין קראַג־קען־קאַסע. צוקומענדיג צום פעלד אויף עק זאַנאַיניקאָווע האָט לינאָווסקי זי גע־פּרובט פערגוואַלטיגען. ווען זי האָט גע־נומען מאַכען פערצווייפעלטע געוואַלדען, האָט ער איהר אַראָפּגעבויגען דעם קאָפּ אויף הינטערוויילעכס און איהר אַריינ־געגאָסען אין מויל זאַליז־זויערע. מיט עטליכע טעג שפּעטער נאָכ'ן פאַרפאַל איז די פער'סמ'טע געשטאָרבען.

די פּאָליציייאישע אויספאָרשונג האָט פעסטגעשטעלט, אַז לאַנאָווסקי איז א מויערער און פערנעמט זיך מיט האַלטען פלות. ער וואוינט אויף קאַלענבאַ־נאַם 28 צוזאַמען מיט זיין קאַכאַנקע צאַלום.

נעכטען איז לאַנאָווסקי געשטאַנען פאַר'ן לאָדזשער קרייז־געריכט. לויט די ערקלערונגען פון דער פּאָליציי האָט לאַ־נאָווסקי דאָס מיידעל געוואָלט פערגוואַל־טיגען, כדי שפּעטער זי צו שיקען אין נאָס אַריין אויף פערדינסט. מורא האָ־בענדיג, אַז זי זאָל איהם נישט אויסגע־בען, האָט ער זי פער'סמ'ט.

דער בעשולדיגטער האָט זיך אין דער שולד נישט מודה געווען און גע'טענה'ט, אַז די דעמבאָווסקא איז בעגאַנגען זעלבסטמאָרד. אגב האָט מען פאַרגע־שטעלט דעם געריכט א בריף, אין וועל־כען די דעמבאָווסקא האָט געשריבען דעם פאָטער, אַז זי וועט זיך ס'לעבען נעמען.

דער עקספּערט ווידער האָט פעסטגע־שטעלט, אַז דעמבאָווסקא איז נישט פערגוואַלטיגט געוואָרען.

צוליב דעם האָט דאָס געריכט לאַנאָווי־סקי'ן בעפרייט.

ווארנונג.

זייט א רייהע יאָהרען געפינען זיך אין לאָדז אין פערקעהר מיטלען צו ריי־ניגען און פאָלירען מעטאַלען. די דאָזיגע מיטלען זיינען פערזעהן אין א סחורה־צייכען „Sidor" וואָס איז עהנליך צום רעגיסטרירטען דעם 11 פעברואַר 1927 אונטערן נומער 14443 סחורה־צייכען „SIDOL".

דער פּאַטענטען־אַמט אין וואַרשא האָט אין אורטייל נום. 1164/5/31 פער־אָרדענט אונגילטיג צו מאַכען דעם סחורה־צייכען „Sidor".

פערוואַנטוואָרטליך פאַר'ן עובר זיין אויף די רעכט פון די סחורה־שוץ־צייכענס זיינען נישט נאָר די פּראָדוצענטען פון די אַרטיקלען. וואָס זיינען אויף א נישט לעגאַלען אופן פערזעהן מיט ענטשפּרעכענדע צייכענס, נאָר אויך די פערקויפערס, ווייל דער אַרטיקעל 191 פון דער פעראָרדנונג פון מלוכה־פּרעזידענט פון 22 מערץ 1928 שרייבט־צו ציון. אַגד. דאָס פערניכטען די צייכענס אויפ'ן חשבון פון די וואָס בעטוילה'ן אפילו דאַן, ווען ס'איז פערבינדען מיט'ן פערניכטען די סחורה.

דערמיט וואָרנען די אינהאַבער פון צייכען „SIDOL", אַלע די וואָס פער־קויפען און קויפען די פּוץ־מיטלען מיט'ן צייכען „Sidor", אַז זיי זאָלען עס מעהר נישט איינקויפען צדער פערשרייבען ווייל עס דראָהט זיי דערפאַר פעראַנט־וואָרטליכקייט.

געגנב'עט עלעקטרישען שטראָם

אויף בעקומען 6 חדשים תפיסה

געכטען איז פאָרגעקומען אין שטע־טישען געריכט א פּראָצעס געגען בעקע־רייבעזיצער איצעק לוי קליידערמאַן פון זשעלאַזנא 30 און געגען די עלעקטראָ־מאָנטערען שלמה ליפּסקי פון קאַמיענא 18 און אלי' קראָנגאָלד פון זשעלאַזנא 47, וואָס זיינען אָנגעקלאָגט געוואָרען אין דורכפירען די אינסטאַלאַציע ביי קליי־דערמאַנ'ען א ראַנק, וואָס ער האָט גע־קאָנט בעציהען שטראָם פון דער עלעק־טראָווניע אויף אַנ'אומערלויבטען אופן, פון וואָס די עלעקטראָווניע האָט געליטען א שאָדען פון 2000 זל.

די אָנגעקלאָגטע האָבען זיך אין דער שולד נישט מודה געווען, אָבער די לאַ־קאַלע ווזיע, וואָס דאָס געריכט האָט אויפ'ן אָרט דורכגעפיהרט, האָט בעווי־זען די רוכטונקטע פון דער אָנקלאַגע, אַז דער שטראָם איז געצויגען געוואָרען צו טרייבען א מאָטאָר. דאָס זעלבע האָבען אויך בעשטעטיגט די עקספּערטען פון דער עלעקטראָווניע. צוליב דעם האָט דער פּראָקוראָר געפאָדערט א שאַרפע שטראָף.

די פערטיידיגער אדוו. ליבער און אַל־שער האָבען זיך בעמיהט צו בעפרייען די אָנגעקלאָגטע. צום סוף האָט דאָס גע־ריכט אַרויסגעטראָגען אַנ'אורטייל, לויט וועלכען אַלע 3 בעשולדיגטע זיינען פער־משפּט געוואָרען צו 6 חדשים תפיסה און אָפּלייגען דאָס אויספיהרען די שטראָף אויף 5 יאָהר.

לעבעדיגערהייט אָפּגע־אַטעט

(§) די 73־יעהריגע פרוי העלענא בא־נוכאָווסקא פון דאָמבראָווסקא נאָס 77 האָט געפּרעגעלט פליייש אויף א פּאַטעל־ניע. נעבען דער קוך איז געשטאַנען דער אַלמער'ס א מאַלמער מיט אַנ'אייניקעל. דאָס קינד האָט זיך געשפּילט און איז געפאַלען. דאַן זיינען די מאַמע מיט דער באָבען גוך צו דאָס קינד אויפהויבען.

דערביי האָט די אַלטע זיך אַזוי אונגע־שיקט אַראָפּגעבויגען, אַז זי האָט פער־משפּעט אין דער פּאַטעלניע, האָט זיך אויסגעגאָסען אויף איהר ... אָפּ־בריהענדיג איהר דעם קאָפּ, האַלז און די פּלייצעס. פּאָגאָטאָוויע האָט איהר ער־טיילט הילף.

פּאַבאָר פון יאָהרגאַנג 1911

היינט זינטטאָג ד. 24 מאַי דאַרפען זיך שטעלען פאַר דער קאָמיסיע נום. 1 די, וואָס וואוינען אויפ'ן שטח פון 5 קאָמיסאַריאַט און זייערע נעמען הויבען זיך אָן מיט:

A. C. H. Ch.

פאַר דער קאָמיסיע נומער 2 – די וואָס וואוינען אויפ'ן שטח פון 7 קאָ־מיסאַריאַט און זייערע נעמען הויבען זיך אָן מיט:

C. H. Ch. I. J.

פאַר דער קאָמיסע נומער 3 (אַלעי־קאָשטשושקי 21) דאַרפען זיך שטעלען די פּאַבאָראָווע פון 1909 און 1909 פון דער קאַטעגאָריע „ב", וואָס וואוינען אויפ'ן שטח פון 5. קאָמיסאַריאַט און זייערע נעמען הויבען זיך אָן מיט:

T. U. W. Z. Ż. Ź.

פון 8., 9. און 11 קאָמיסאַריאַט

פון A ביז Z

צו דער פּאַבאָר־קאָמיסיע דאַרף מען מיטברענגען א פּערזענליכען דאָקומענט, א פּאַס אָדער אַנ'אַנדער דאָקומענט, א רעגיסטראַציע־צייגניש פון מאַגיסטראַט און א שול און פאַר־צייגניש.

אויך די קאַטעגאָריע „ב" מוז מיט־ברענגען א פּערזענליכען דאָקומענט.

אונצושטרוי פאַר דער שאַצונגס־קאָמיסיע פון 7. שטייער־אַמט

(§) אין דער פינאַנץ־קאַמער איז איינ־געלאָפען א כאַראַקטעריסטישע אָנקלאַגע פון וואַרשטען־מייסטער־צעך געגען דער שאַצונגס־קאָמיסיע פון 7. שטייער־אַמט.

אין דער אָנקלאַגע ווערט מיט ציפערן אָנגעוויזען, אַז די שאַצערס האָבען אַרייג־געפיהרט דעם שטייער־אַמט אין א גרוי־סען טעות און אויך געבראַכט שאָדען די שטייער־צאָהלער; אָנשטאָט זיך צו בענוצען מיט ציפערן און פאַקטען, האָ־בען די שאַצערס אויסגעפינען נאָר אַנ'־אַנדערע מעטאָדע — צו מאַכען רונדע סומען, ווי צ.ב. פון 34.000 זל. האָט מען געמאַכט 40.000 זל., פון 102.000 זל.— 275.000 זל. דערביי געבען זיי אָן די נא־מען פון די „נאַקאַזי פּלאַטנישים".

ווייטער ווייזען זיי אָן, אַז דער בעסטער בעווייז וויפיל עס בעטרעפט זייער אומ־זאַץ קאָן ליפערן דאָס שטאָטישע שעכט־הויז, וואו פון יעדער געשאָכטענער בהמה ווערט באַלד אַראָפּגערעכענט דער בע־טרעף פון אומזאַץ־שטייער.

די אונטערשרייבער בעטען אויסצו־פאָרשען די גאַנצע זאַך און צוציהען די שולדיגע צו פעראַנטוואָרטליכקייט.

נאַכט־דיזשורען אין די אַפּטייקען

היינט בייגאַכט דיזשורירען פאָלגענדע אַפּטייקען: א. פּאַטאַש (פּלאַץ קאָש־משעלני 10), א. לאַרעמזא (פּאָמאָרסקא 12), ע. מילער (פּעטריקאָווער 46), מ. עפּשטיין (פּעטריקאָווער 225), ז. גאָר־משוצקי (פּושעיאַזר 59), ג. אַנטאָניע־ווימש (פּאַבּיאַניצקא 50).

א זעץ איבער'ן קאָפּ: „זשידזשעדא פּאַלעסטיני!"

(—) דורכגעהענדיג נעכטען 12 פּיי־טאָג אויף פּרעזידענטס־פּלאַץ איז דער 19־יעהריגער משה שיזלאָווסקי, פון ציגעל־נאַם 38, בעפאַלען געוואָרען פון א שאַ־פער,ו אָס האָט איהם דערלאַנגט א זעץ איבער'ן קאָפּ. ווען ש. האָט גענומען שרייען, איז צו איהם צוגעגאַנגען א צווי־טער שגץ און איהם דערלאַנגט א פרישען זעץ, זאָגענדיג: נעה, זשיד, קען פּאַלעס־טינא, דאָרט קאָנסטו שרייען, וויפיל דו ווילסט!

שיזלאָווסקי האָט צום סוף געבראַכט א פּאָליציאַנט און די שלעגער זיינען אָפּ־געפיהרט געוואָרען אין קאָמיסאַריאַט.

מיט זיי זיינען אויך מיטגעגאַנגען עטליכע קריסטען אַלס עדות. דאָגעגען נישט קיין איין יודישער עדות. פערשטעהט זיך, אַז סיי די שלעגער, סיי די עדות האָבען דערצעהלט, אַז שיזלאָווסקי האָט פער־משעפט דעם שאָפער און געגען איהם איז צוגויפגעשטעלט געוואָרען א פּראָטאָ־קאָל.

ווער פון די יודען עס איז געווען עדות פון דאָזיגען פאַרפאַל איז מחויב מאָרגען צו געהן אין קאָמיסאַריאַט און עדות זאָ־גען, ווי די זאַך איז באמת פאָרגעקומען.

אין דער נעץ פון אויסגעלאַסענקייט און פּראָוואָקאַציעס

(בלעטלעך פון טאָג־בוך פון א רוסישער הויף־דאַמע)

19

18־טער אַפּריל.

געוועזען פאָן וואָל. ער דערצעהלט, אַז דער צאַר אַלעקסאַנדער האָט דעם ווהן זיינעם, דעם טראַנספאַלגער גע־מאַכט א וויסטע סצענע פאַר זיין אָפּ־זאָגען זיך פון שידוך. איצט אָבער איז שוין דאָ א דעפּעשע, אַז דער טראַנ־ספאַלגער האָט שוין געבעטען איהר האַנט. זיין הייראַטס־פאָרשלאַג האָט ער געמאַכט אַזוי:

דער טראַנספאַלגער ניקאָלאַי איז צו־געגאַנגען צו דער פּרינצעסין אַליסאַ און האָט זי געפרעגט:

— נו, ווי געפעלט אייך עפּעס רוס־לאַנד? „אויב איהר ווינשט איהר בע־גליקען מיט אייער שטענדיגער אַנוועזענ־הייט, דאַן לייג איך אייך פאַר מיין האַנט".

די הויף־לייט דערצעהלען, אַז דעם פּראַנספאַלגער'ס כלה איז נישט אַזוי שעהן, ווי איהר שוועסטער. די פרוי פון גרויס־פירשט סערגיי אַלעקסאַנדראָ־וויטש. זי איז אָבער געשייטער און ביטערער פאַר איהר. וויזט אויך אַרויס א שטאַרקען כאַראַקטער און אויסגע־האַלטענקייט.

דער דירעקטאָר פון פּאָליציי־דעפּאַר־טאַמענט פּלעווע דערצעהלט, אַז דער טראַנספאַלגער ניקאָלאַי איז א גרויסער עקשן און האָט פיינט, אַז עמיצער זאָל איהם עפּעס אָנווייזען. ער, פּלעווע, רעדלאָזט נישט, מ'זאָל אַרויסשיקען פון פּעטערבורג דעם טראַנספאַלגער'ס גע־ליבטע קשעסינסקאַ. ער קען נאָך מאַר אַזאַ זאַך צוריק אָפּלאָזען דעם שידוך.

גענעראַל פאָן וואָל גיט אַנ'עצה, מען זאָל דער טענצערין קשעסינסקאַ גע־בען א פיינעם נדן און חתונה מאַכען מיט איינעם פון איהרע צוויי ליבהאָ־בער, ראַזשנאַי, אָדער שובינסקי.

די טענצערין קשעסינסקאַ, איז באַלד נאָכ'ן אָפּפאָהרען פון טראַנספאַלגער ניקאָלאַי קראַנק געוואָרען. האָט זיך פערשפּאַרט אין איהרע אַפּאַרטאַמענטען און נעמט נישט אויף. זי בענקט שטאַרק משמעות נאָך איהר געליבטען „קאָקאָ" (ניקאָלאַי).

אין סאַלאָן דערצעהלט מען, אַז וויטע האָט אַריינגעשיקט אין 8 פּעטערבורגער צייטונגען מודעות וועגען דער נייער אינעוועניגסטער הלוואה אין לאַנד. די מודעות דאַרפען זיך דרוקען צו 3 מאָל און זיי קאָסטען צו טויזענט רובל אַמאָל, דאָס איז אייגענטליך א מאַסקירטער כאַבאַר. די צייטונגען זאָ־לען העלפען רעקלאַמירען די נייע הלוואה.

גענעראַל פאָן וואָל דערצעהלט, אַז מען האָט אויף דעם טאָלמאַזאָווער זאַ־וואָלעק ענטדעקט א געהיימע דרוקע־ריי. מען האָט אַרעסטירט 31 מאַן אין דער דרוקעריי גופא און אויך געקו־מענע אויף דער דירה. צווישען זיי 7 סטודענטען.

דאָרט, אין דער דירה, איז אַלץ גע־ווען צוגעריכט מיט גרויס פּאַרזיכטיג־קייט. א גאַנצען טאָג האָט מען גע־הייצט אַנ אויוועז, מיט דער אויסרעכ־נונג, אַז מ'זאָל בעוויזען אַריינצוואַר־פען אין פייער די אָפּגעדרוקטע לי־טעראַטור.

די אָכראַנע האָט אָבער דערפון אַלץ געוואוסט און מען האָט גלייכצייטיג אַרויסגערופען די פייערלעשער. עס איז געוואָרען א טרעוואָגע און אַלע שכנים זיינען אין גרויס פּאַניק אַרויסגעלאָפען פון די דירות, מיינענדיג, אַז ערגעץ איז א שריפה. דאָס האָבען די אַגענ־טען אויסגענוצט און האָבען זיך אַריינ־געכאַפּט אין דער געהיימער דירה.

די פערהאַלטענע אייגענטימער פון דער געהיימער דרוקעריי האָבען בע־וויזען צו פערברענגען א קליין ביסעל אויפרופען. די רעשט האָט מען צו־גענומען.

סובאָרין דערצעלט, אַז אויף לעשטו־קאָוער זאַוואָלעק האָט מען ענטדעקט א סקלאַד פון אויפרייס גליצערין און נאָך אַנדערע צוראַטען צו מאַכען באָמבעס.

1־טער מאַי.

דער סוויטע־גענעראַל מאָסאָלאָוו דערצעהלט, אַז דער שידוך צווישען טראַנספאַלגער ניקאָלאַי און דער פּרינ־צעסין פון העסען האָט זיך גוט אָנגע־נומען. דער טראַנספאַלגער האָט שוין אַליין געבעטען דעם צאַר, ער זאָל איהם לאָזען פאָהרען פערברענגען צו דער כלה.

דאָס איז אַלץ דערפאַר – זאָגט די הויף־דאַמע קאָליאַנינאָווא – וועלכע איז געווען אויפ'ן תנאים אין קאָבורג – ווייל די פּרינצעסין האָט זיך געהאַלטען קאַלט און צוריקגעהאַלטען און האָט איהם שנעל צוגענומען אין די הענט.

די הויף־דאַמע קאָליאַנאָוואַ דער־צעהלט, אַז אין הויף פון דער פּרינ־צעסין פון העסען פּיפּט דער זלות, אַזוי, אַז ווען מען האָט זיך בעדאַרפט גרייטען צו דער חתונה ביים פּרינץ פון עדינבורג, – וואו עס האָט בע־דאַרפט פאָרקומען די ערשטע זעהונג צווישען טראַנספאַלגער ניקאָלאַי און דער פּרינצעסין אַליסאַ האָט מען קוים גע־קריגען געבאָרגט 6 טויזענד מאַרק פאַר דער פּרינצעסין אויף קליידער.

די פרוי פון פּאַריזער פון געריכטס־טריבונאַל, שאַמשינאַ דערצעהלט היינט, אַז מען האָט אין פּעטערבורג ענטדעקט אַנ'אונטערגראַבונג, וועלכע האָט זיך געצויגען פון דעם קייזערליכען אַלעק־סאַנדרינער טעאַטער ביז'ן אַניטשקאָ־ווער פּאַלאַץ.

ביי די וויטערדיגע רעוויזיעס האָט מען אין סאַפּיאָרנים זאַוואָלעק ענט־דעקט באָמבעס און דינאַמיט.

מאַדעמואַזעל מולען, די טאָכטער פון זשאַנדאַרען־גענעראַל שמאַקאָוו, דער־צעהלט, אַז זי האָט געזעהן, ווי אויפ'ן הויף פון דער זשאַנדאַרמען־פערוואַלטונג זיינען צוגיפגעפאָהרען א סך פערמאַכ־טע קאַרעטעס מיט אַרעסטירטע. די פענסטערלעך אין די קאַרעטעס זיינען געווען פערהאָנגען מיט בלאָהע פאָ־ראַנקעס. מען זאָגט, אַז העכער הונ־דערט מאַן זיינען אַרעסטירט געוואָרען.

7־טער סעפּטעמבער.

מיר וואוינען אין יאַלטע נישט ווייט פון צאַר'ס פּאַלאַץ. מען ברענגט יעדען טאָג אַלץ מעהר טרויעריגע גרוסען פון צאַר'ס געזונד־צושטאַנד. מען דערצעהלט, אַז דער צאַר אַלעקסאַנדער האָט בעת די יאַגדען אין די ביאַלאָווזשער גע־דיכטע וועלדער זיך שטאַרק פערקיהלט.

דער לייב־דאָקטאָר האָט פעראָרדענט מאַכען איהם א הייסע וואַנע פון 28 גראַד. דער צאַר האָט אָבער נישט גע־פאָלגט און האָט זיך אַריינגעזעצט אין א קאַלטער וואַנע. ער האָט זיך נאָך מעהר צוגעקיהלט און ס'איז איהם אַרויס בלוט פון האַלז. איצט האָט דער צאַר זאָפּט א הויכער טעמפּעראַטור און פיבער. די צאַרין איז היינטיגע נאַכט אָפּגעזעסען א גאַנצע נאַכט ביי זיין בעט.

19־טער סעפּטעמבער.

היינט איז געקומען קיין ליוואַדיע דער פּראָפעסאָר ליידען, וועלכער איז אַרויסגערופען געוואָרען צום צאַר פון בערלין. פּראָפעסאָר ליידען איז א ספּע־ציאַליסט אויף נירען־קראַנקהייט. עס ווייזט זיך אַרויס, אַז דער צאַר האָט א נירען־קראַנקהייט אין א שאַרפער פאָרם.

22־טער סעפּטעמבער.

דער צאַר אַלעקסאַנדער געהט אויס, ווי א ליכט אין די טעג פון זיין כויט דערנעהנטערט זיך אַלץ מעהר. דער טראַנספאַלגער ניקאָלאַי איז אָפּגעפאָהרען קיין פּעטערבורג, וואו עס ווערט גע־שאַפען א העכסטער מלוכה־ראַט אונ־טער'ן פאָרזיץ פון טראַנספאַלגער.

היינט איז ביי אונז געווען דעם צאַר'ס קאָמענדאַנטער העספּעל. ער דער־צעהלט, אַז ביים צאַר זיינען די פיס געשוואָלען. ער אָטעמט שווער און הוסט פסדר. נעמט נישט געדרן קיין רפואות.

דער צאַר געהט אויס פון מינוט צו מינוט. געווען א העלער מיט ביינער, איצט איז פון איהם געבליבען בלויז א שאָטען.

30־טער סעפּטעמבער.

דער סוויטע־גענעראַל יעזיורייאינאָף דערצעהלט, אַז דעם צאַר'ס פּנים האָט בעקומען אַנ'ערד־קאָליר. יעדער ווילע שלאָפט ער איין. די שלייפען זיינען ביי איהם איינגעפאַלען, שרעקליך דאַר גע־וואָרען.

דער הויפּט־אינספּעקטאָר פון די באַ־נען, גענעראַל ק. פּיטקין, דערצעלט, אַז דער דייטשער פּראָפעסאָר ליידען האָט אויסגעפונען, אַז דער צאַר ליידט שוין פון ווען־אָן אויף די נירען, איצט האָט ער בעת דער אינפלוענציע קראַנקהייט זיך צוגעקיהלט.

דער צאַר האָט א לאַנגע צייט נישט צוגעלאָזען צו זיך דעם דייטשען פּראָ־פעסאָר. ער האָט זיך פון איהם אויס־בעהאַלטען. קוים גע'פועל'ט ביי איהם דורך דער צאַרין. ער זאָל זיך לאָזען אונטערזוכען פון פּראָפעסאָר.

4־טער אָקטאָבער.

היינט, נאָכ'ן קאָנסיליום ביים צאַר, איז ביי ... געווען דער אינספּעקטאָר פון די קייזערליכע ציגען, זאָקאַפּיטקין. ער זאָגט, אַז מען האָט אָפּגעזאָגט דעם צאַר דאָס לעבען. איצט האָרעוועט מען אַרום דעם, אַז דעם צאַר זאָל מען ניט פיהרען קיין קאָרפו אין גריכענלאַנד, און אַז מען זאָל וואָס שנעלער אַרויס־רופען דעם טראַנספאַלגער'ס כלה אַליסע פון דייטשלאַנד, כדי צו שטעלען א חופּה.

ביים קאָנסוליום זיינען געווען פיר פּראָפעסאָרען, מען זאָגט, אַז פּאַבידאַ־נאָסצעוו רעדאַגירט שוין דעם רעס־קריפּט, אַז די גאַנצע מאַכט אין רוס־לאַנד געהט איבער צום טראַנספאַלגער, וועלכער וועט הערשען אונטער דער אָנפיהרונג פון א רעגענטשאַפט.

(דאָס ווייטערע קומט)

לאָדזער טאָגעבלאַט

דער רעדאַקטאָר נעמט-אָן פֿון ביז 7 אין אָוונד
נישט בעשטעלטע מאַנוסקריפּטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

„Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16 Skz. pocz. 16
טעלעפֿאָנען: רעדאַקציע 160-57, אַדמיניסטראַציע 160-47

די וויכטיגע שנויים אין נײַעם געזעץ וועגען שטעמפּעל-אָפּצאָהל

דעם 18. מאַי 1932 איז אַרײַן אין קראַפֿט דאָס נײַע געזעץ וועגען שטעמפּעל-אָפּצאָהל, וואָס פֿיהרט אַרײַן אַ גאַנצע רײַהע זעהר וויכטיגע שנויים אינ'ם ביז איצט פֿערפּליכטענדען געזעץ פֿון 1. יולי 1926.

דאָס נײַע געזעץ (דז. אוסטאַוו נ. 32, פּאָז. 340) ענטהאַלט, חוץ אַ רײַהע סטיליסטישע און שפּראַכליכע אויסבעסערונגען פֿונ'ם ביז-איצטיגען געזעץ, אויך שנויים פֿון פּרינציפּיעלער בעדײַטונג. צו די וויכטיגסטע שנויים געהערט אָהן ספק די העכערונג פֿון די שטעמפּעל-אָפּצאָהלען.

פֿערשטעהט זיך, אַז עס איז אוממעגליך אין די ראַהמען פֿון אַ צײַטונגס-אַרטיקעל איבערצוגעבען דעם גאַנצען אינהאַלט מיט אַלע זײַנע פּרטים, מיר וועלען דעריבער זיך בעגרענעצען נאָר מיט יענעם טייל פֿון געזעץ, וועלכער בעהאַנדעלט די אָפּצאָהל-העכערונגען, מיט וועלכע ס'קומט אויס אין טאָג-טעגליכען לעבען אָפֿטער זיך צו טרעפֿען.

דאָס געזעץ זעהט פֿאָר אַ פּרינציפּיעלע נאָרמע פֿאַר שטעמפּעל-אָפּצאָהל אין דער הויך פֿון פֿינף זל. אַנשטאָט דעם ביז-איצטיגען אָפּצאָהל פֿון 3 זל. פֿון בקשות, וועלכע ווערען אַרײַנגעטראָגען אין די מלוכה'שע אַמטען, ווי אויך אין דער זעלבער הויך וועט געניצט ווערען שטעמפּעל-אָפּצאָהל פֿון אומטליכער בעשטעטיגונג, וואָס ווערט דורך די דאָזיגע מלוכה-אַמטען אַרויסגעגעבען אַ חוץ פֿון דער געריכט-מאַכט, פֿון וועלכע דער פּרײַז בלײַבט אויך ווײַטער 3 זל. עס ווערט געהעכערט דער שטעמפּעל-אָפּצאָהל פֿון געלד-קבלות. אַנשטאָט די ביז-איצטיגע 20 גר. וועט דער אָפּצאָהל בעטרעפֿען 25 גר.

דער טייל פֿון געזעץ, וועלכער רעדט אַרום הנחות בײַם שטעמפּעל-אָפּצאָהל ענטהאַלט נײַע דרײַ הנחות און דהיינו: עס ווערען בעפֿרײַט פֿון אומטליכען שטעמפּעל-אָפּצאָהל קוויטונגען, אַרויסגעגעבענע דורך איין באַנק אַ צווייטער בײַ פֿערשידענע באַנק-אָפּעראַציעס, קוויטונגען, וועלכע בעשטעטיגען דאָס ערהאַלטען פֿון אַ טשעק, ווי אויך קוויטונגען, וועלכע ווערען אויסגעשטעלט אין אויסלאַנד.

דאָס אַלטע געזעץ וועגען שטעמפּעל-אָפּצאָהל האָט פֿאָראויסגעזעהען דעם אָפּצאָהל פֿאַר אַנ'ערלויבניש צו פֿיהרען אַ קאָנצעסיע-אונטערנעהמונג אין דער הויך פֿון 20 זל., פֿון איצט אָן ווערט דער אָפּצאָהל געהעכערט ביז 40 זל.

דער שטעמפּעל-אָפּצאָהל פֿאַר אָפּשריפֿטען אָדער אויסצוגען פֿון נאָטאַריעלע אַקטען, אָדער פֿון אַקטען, וועלכע געפֿינען זיך אין בעזיץ פֿון די אַמטען, האָט בעטראָפֿען ביז איצט 1 זלאָטי פֿון אַ זײַט. דאָס נײַע געזעץ פֿערטאָפּעלט דעם אָפּצאָהל ביז 2 זלאָטים; פֿאַר אויסצוגען אָדער קאָפּיעס, וועלכע מ'בעשטעטיגט דער נאָטאַריוס, האָט זיך ביז איצט געפֿאָדערט אַ שטעמפּעל-אָפּצאָהל פֿון 20 גר. פֿון איטליכער פֿערשריבענער זײַט. פֿון איצט אָבער בעטרעפֿט דער אָפּצאָהל 50 גר. מלוכה-אַמטען, וועלכע האָבען גענומען פֿאַר ענליכע בעשטעטיגונגען אַ אָפּצאָהל 50 גר. וועלען לויט'ן נײַעם אויסמאָס נעמען אַ שטעמפּעל-אָפּצאָהל פֿון 1 זלאָטי.

ביז איצט, בײַם בעשטעטיגען דורך וועלכען עס איז מלוכה-אַמט די אײַגענהענדיגע אונטערשריפֿט, איז גענומען געוואָרען אַ שטעמפּעל-אָפּצאָהל פֿון 1 זל. דאָס נײַע געזעץ העכערט דעם אָפּצאָהל ביז 1 זל. 50 גר.

אַ וויכטיגע און איבערראַשענדע נײַעס זענען די שנויים, וועלכע ווערען אַרײַנגעפֿיהרט אין אַרט. 160 פֿון אַלטען געזעץ. לויט'ן דאָזיגען געזעץ זענען פֿרײַ געוועזען פֿון שטעמפּעל-אָפּצאָהל בקשות, וועלכע זענען אַרײַנגעטראָגען געוואָרען צו דער מאַכט וועגען ערלויבנישען אײַנצואָרדנען עפֿענטליכע פֿערזאַמלונגען אָדער קאָנצערטען, אויב די הכנסה איז געווען בעשטימט אויף סאָציאַלע אָדער קולטור-צוועקען. דער נײַער געזעץ האָט דעם וויכטיגען פּונקט (22) אין אַרט. 160 אינגאַנצען געשטראָכען. אויף אַזאַ אופֿן וועט אויף אַזאַ בקשה חל זײַן דער געוועהנליכער שטעמפּעל-אָפּצאָהל, וואָס עס קאָן זײַן אַ וויכטיגע מניעה בײַם אײַנאָרדנען אומפֿרעזעס, וועלכע טראָגען אַ וואוילטעטיגען כאַראַקטער.

ווי ס'איז צו זעהען פֿונ'ם קורצען איבערבליק, ענטהאַלט דער נײַער אויסמאָס אַ גאַנצע רײַהע זעהר וויכטיגע שנויים, וועלכע פֿערלאַנגען אַ גענויערע בעהאַנדלונג, מיר וועלען זיך דעריבער נאָך צו דער דאָזיגער פֿראַגע אומקערען.

מגר. י. וואַרשאַווסקי

אַ נײַער וועלט-רעקאָרד אין מאָטאָציקל-פֿאָהרען

דער וועלט-רעקאָרדסמאַן אין מאָטאָציקל-פֿאָהרען ערנסט העננע, האָט דערגרייכט צוויי נײַע וועלט-רעקאָרדען.

יודישער קלאַנג-פֿילם וועגען מכירת-יוסף

ניו-יאָרק. (יטא) אַ נײַער יודישער קלאַנג-פֿילם וועגען מכירת-יוסף און יוסף'ס דערהויבונג פֿון מצרים, איז די וואָך פֿערענדיגט געוואָרען און וועט אינגיכען דעמאָנסטרירט ווערען אין ניו-יאָרק און איבער'ן גאַנצען לאַנד.

דער קלאַנג-פֿילם איז אָנגערופֿען געוואָרען „יוסף אין מצרים" און איז געשאַפֿען געוואָרען אין משך פֿון העלבער אַ האַלב יאָהר. די ראָלען פֿון יעקב און זײַנע זיהן, פֿון יוסף'ן, פּרעה'ן און די אַנדערע הויפּט-העלדען ווערען געשפּילט דורך די בעוואוסטע יודישע שוישפּילער בעני אַדלער, יוסף גרינבערג, וואָלף גאָלדפֿאַדען, זיגמונד ציקערבערג, וואָלף באַרזעל, הערמאַן שעראַצקי, אוטאַ אַדלער, סאָניע אַדלער און יוסף שוואַרצבערג.

דעם קלאַנג-פֿילם האָט רעזשיסירט דער בעוואוסטער יודיש-ענגלישער רעזשיסער דזשאָרדזש ראָלאַנד, דער בעקאַנטער מוזיקער י. האָכמאַן האָט געשאַפֿען די מוזיק-אילוסטראַציע.

אַ רעוויזיאָניסטישער אָרגאַן אין וואַרשא

וואַרשא. (יטא) דער „נײַער וועג", דער רעוויזיאָניסטישער אָרגאַן, וועלכער איז ביז איצט ערשינען אין לאָנדאָן, איז איבערגעטראָגען געוואָרען קיין וואַרשא. עס איז שוין ערשינען דער ערשטער נומער אונטער דער רעדאַקציע פֿון ה' ד"ר מ. מאַרקוס.

פּראָיעקט, אַז די רעגירונג זאָל אַרויסלאָזען קורץ-טערמיניגע באָנעס, איז שעדליך און געפֿערליך

פּ.פּ.ס. שאַפֿט אַנ'איינהייטליכע סאָציאַליסטישע פֿראָנט אין פּוילען מיט די יודישע, דײַטשע און אוקראַיִנישע סאָציאַל-דעמאָקראַטען

אָפּקלאַנגען פֿון דער פּוילישער פּרעסע

די „גאַזעטאַ וואַרשאַווסקאַ" ווײַזט אָן אויף דער שעדליכקייט פֿון באָנעט-פּלאַן, וואָס איז ענטשטאַנען אין געוויסע סאַנאַציע-קרײַזען. דער פּלאַן בעשטעהט דערין, אַז די רעגירונג זאָל אַרויסלאָזען קורץ-טערמיניגע, פּראָצענטירטע באָנעס. מיט די דאָזיגע באָנעס וועט זי אויסצאָהלען איהרע פֿערפּליכטונגען לגבי די אונטערנעהמער, און די לעצטע וועלען ווידער קענען בענוצען די באָנעס לגבי זייערע בעלי-חובות. אויף אַזאַ אופֿן מיינען די פּראָיעקט-געבער וועט מען אָהן אַנ'אויסלענדישע הלואה קענען אויפֿלעבען דאָס ווירטשאַפֿטליכע לעבען, און קודם כל די בוי-אינוועסטיציעס.

בנוגע דעם דאָזיגען פּראָיעקט שרײַבט דער ענדעקישער אָרגאַן: „אַזעלכע באָנעס זענען נישט עפּעס אַנדערש, ווי אַ קורץ-טערמיניגע אינערליכע הלואה מיט אַ צוואַנגס-כאַראַקטער.

„מיר לײַדען אויף אַ מאַנגעל אין צוטרוי און דאָס איז אונזער גרעסטע מחלה. די קאַפּיטאַלען וואָס זענען נאָך פֿאַרהאַן אין לאַנד ענטלויפֿען, אָדער בעהאַלטען זיך. בײַ אַזעלכע בעדינגונגען וואָלט דאָס אַרויסלאָזען באָנעס נאָר צוגעאײַלט דעם ענטלויפֿונגס-פּראָצעס, וואָס וואָלט אָנגענומען אַ כאַראַקטער פֿון פּאַניק.

„אַזעלכע באָנעס וואָלט קיינער נישט געוואָלט האַלטען בײַ זיך, מ'וואָלט זיי פֿערקויפֿט אַפֿילו מיט שאָדען. דאָס וואָלט במילא געמוזט ברענגען צו אַ יקרות און צו אַ פֿערקלענערונג פֿון די רעאַלע לוינען. אָהן אַ פֿאָרמעלער רעוואַלואַציע פֿון זלאָטי, וואָלטען מיר געהאַט אַלע איהרע ווירטשאַפֿטליכע פֿאָלגען, און דאָס וואָלט בקרוב זיך אָפּגערופֿען אויף דער אמת'ער וואַלוטע. די מלוכה וואָלט פֿאַר שטײַערן בעקומען באָנעס, זי וואָלט דעריבער געמוזט אויסברייטערן די באָנעס-אַקציע אויף אַלע איהרע פֿערפּליכטונגען.

„אונזער ווירטשאַפֿטליכער אָרגאַניזם געפֿינט זיך אין אַ געזונדער אָרגאַניזאַציע, איז נישט אין קיין מאַראַסמוס. עס דאַרף צו האָבען אמת'דיגע קאַפּיטאַל, כסף ממש, און נישט פּאַפּירענע באָנעס". דאָס איז בנוגע דער עקאָנאָמישער לאַגע. די פּאָליטישע לאַגע אין איצטיגען מאָמענט כאַראַקטעריזירט די צײַטונג אַזוי:

„אין דײַטשלאַנד איז וואָס אַמאָל מעהר פֿערבלוטיגט, און פֿראַנקרײַך ווערט כסדר קוהלער, און די וועלט ווערט אַלץ מעהר אָנגעגלוהטער און בײַ אונז איז אַזוי זיך נישט קאַלט נישט וואַרים".

דער לײַט-אַרטיקעל אין נעכטיגען „ראָבאָטניק" בעווײַזט, אַז די השערה פֿון דער „גאַזעטאַ וואַרשאַווסקאַ" בנוגע אַ קורס-ענדערונג בײַ פּפּ"ס, איז אַ ריכטיגע. אין דאָזיגען אַרטיקעל רעדט דעפּ. ניעדזשאַלקאָווסקי וועגען אַ געמיינזאַמער פּלאַטפֿאָרם פֿון אַלע סאָציאַליסטישע פּאַרטייען, ד. ה. וועגען אַ צוזאַמענאַרבייט פֿון פּפּ"ס מיט די סאָציאַליסטישע פּאַרטייען פֿון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען.

זייט איינגע יאָהר שטעהט פֿאַר פּפּ"ס דאָס פּראָבלעם אויף וועלכען וועג צו געהן: צו אַ פֿערשטענדיגונג מיט אַלע סאָציאַליסטישע פּאַרטייען, אָדער אַ פֿערשטענדיגונג מיט די בירגערליכע דעמאָקראַטישע און הויפּטזעכליך פּויערים-פּאַרטייען. ווי בעוואוסט, האָט געזיגט בײַ פּפּ"ס די צווייטע קאָנצעפּציע און ס'איז געבילדעט געוואָרען דער „צענטראָלעוו". קיין גרויס נחת האָט פּפּ"ס פֿון דאָזיגען שידוך נישט געהאַט און דערפֿאַר געהט מען איצט זוכען גליק אויפֿ'ן אַנדערן וועג. מ'צייכענט שוין אַפֿילו אָן די געמיינזאַמע פּלאַטפֿאָרם, וואָס זאָל דינען אַלס יסוד פֿאַר אַ צוזאַמענאַרבייט מיט די יודישע, דײַטשישע, אוקראַיִנישע און ווײַס-רוסישע סאָציאַליסטען. די פּלאַטפֿאָרם ענטהאַלט פֿאָלגענדע צוויי פּונקטען:

1. אַלע שאַצען גלײַך אָפּ דעם כאַראַקטער פֿון איצטיגען ווירטשאַפֿטליכען קריזיס, ד. ה. אַז ער איז אַ רעזולטאַט פֿון אַ פֿונדאַמענטאַלען צוזאַמענברוך פֿון דער קאַפּיטאַליסטישער ווירטשאַפֿט: אַ ענדערונג פֿון סיסטעם איז דער איינציגער אויסוועג פֿון דער היינטיגער לאַגע; די פּויערים און קליינבירגער אַלס געזעלשאַפֿטליכער קלאַס, זענען אינגאַנצען אין אַ פּרינציפּיעלען קאָנפֿליקט מיט דער קאַפּיטאַליסטישער אָרדנונג.

2. מיר האָבען גלײַכע אָפּשאַצונג בנוגע דעם היינטיגען רעגירונגס-סיסטעם אין פּוילען, די אמת'ע ראָל פֿון דאָזיגען סיסטעם אין דער געשיכטע פֿון פּוילען, און די אַרויספֿליסענדע דערפֿון קאָנסעקווענצען. דער „ראָבאָטניק" שטרײַכט דערבײַ אונטער, אַז ס'האַנדעלט זיך נישט אין געגעבענעם מאָמענט וועגען איבערבויען די גאַנצע סאָציאַליסטישע בעוועגונג און שאַפֿען איין בעוועגונג מיט בעזונדערע נאַציאָנאַלע סעקציעס, ווי דאָס איז, למשל, אין לעטלאַנד, נאָר בלויז וועגען אַ דויערהאַפֿטער צוזאַמענאַרבייט פֿון אַלע סאָציאַליסטישע פּאַרטייען אין פּוילען אויפֿ'ן אויבען דערמאָנטען פּלאַטפֿאָרם.

5 לעבעדיגע יודישע יתומים

פֿערוואָרפֿען אין אַ דאָרף אין הונגער און שמוץ

אין דאָרף גראַביעניעץ, נעבען קאַליש האָט זיך די לעצטע צײַט אָפּגעשפּילט אַ מורא'דיגע טראַגעדיע אין אַ יודישער שטוב. אין דאָזיגען דאָרף האָט געוואוינט איין איינציגער יוד. דער 43-יעהריגער נטע ווײַסבערג מיט זײַן פֿרוי און 5 קליינע קינדער. ווײַסבערג איז פֿון פֿאַך אַ שניידער און ער האָט געלעבט דערפֿון, וואָס ער פֿלעגט אַרבייטען פֿאַר'ן שפּיטאָל אין קאָכאַנובקע.

פּלוצלונג האָט מי'ן שניידער פּאַסירט אַנ'אומגליק. ער איז אַראָפּ פֿון זינען און מען האָט איהם אָפּגעפֿיהרט אין שפּיטאָל אין קאָכאַנובקע.

פֿון שרעקליכען געשעהעניש האָט די פֿרוי זיך אַזוי צום האַרצען גענומען, אַז אין עטליכע וואָכען אַרום איז זי אויך אַראָפּ פֿון זינען און מען האָט זי אויך אַריבערגעפֿיהרט אין דערמאָנטען שפּיטאָל.

פֿערלירענדיג טאַטע-מאַמע זענען די 5 קינדער אין 14 ביז 4 יאָהר, געבליבען אָהן דערנעהרער און אָהן השגחה. דער קאַלער איינוואוינער משה שניידערמאַן האָט איבערגענומען די השגחה איבער די קינדער און גענומען אָפּקלאַפּען די טירען פֿון יתומים-הײַזער, פֿון די קהלה און „דאַבראָטשינאַשטש" אָבער אָהן שום ערפֿאָלג. די לאָדזשער קהלה שיקט איהם צו דער אַלעקסאַנדרער, די אַלעקסאַנדרער צו דער קהלה אין זגערזש, די לעצטע ווידער טענה'ט, אַז דערמיט דאַרף זיך פֿערנעמען די לאָדזשער קהלה און אַזוי הונגערן די קליינע קינדער און וואַלגערן זיך אין דער דאָרפֿישער כאַטקע אין שמוץ, נויט און עלענד.

צי וועט זיך קיינער נישט געפֿינען אין גרויסען לאָדז, וואָס זאָל זיך פֿעראינטערעסירען מיט'ן גורל פֿון די 5 לעבעדיגע יתומים?

הילף פֿאַר שטשעקאָטשינער נשרפֿים

דאָס שטעטעלע שטשעקאָטשין (קיעלצער וואָיעוואָדזטוואָ) האָט געליטען פֿון אַ מורא'דיגער שרפֿה, וואָס האָט רואינירט צענדליגער יודישע משפּחות, וועלכע געפֿינען זיך איצט אין גרויס נויט, אָהן אַ דאַך איבער'ן קאָפּ.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט ווערט אונטערגענומען אַ הילפֿס-אַקציע צוגונסטען די שטשעקאָטשינער, וואָס וואוינען אין לאָדז.

אַ דאַנק דער איניציאַטיוו פֿון די ה'ה' מ. שוואַרצבוים און מ. סענדעראָוויטש ווערט גערופֿען אויף דאָנערשטאָג פֿריה אַ פֿערזאַמלונג בײַ ה' ש. אָפּענהיים שענקעוויטשאַ 3/5, אויף וועלכער עס וועט אויסגעאַרבייט ווערען אַ פּלאַן פֿון דער אַקציע.

הילף-אַקציע פֿאַר די יוד. קרבנות פֿון דער פֿערפֿלייצונג אין בעסאַראַביען

קישענעוו. (יטא) דאָ האָט זיך געבילדעט אַ צענטראַלער הילפֿס-קאָמיטעט פֿאַר די יודישע קרבנות פֿון דער פֿערפֿלייצונג אין בעסאַראַביען, בראש פֿון וועלכען עס שטעהט הרב צירעלסאָן. די לאַגע פֿון די טויזענדער געליטענע פֿון דער שרעקליכער פֿערפֿלייצונג איז זעהר אַ שווערע. דער שאָדען, וואָס איז זעהר גרויס, קאָן ביז איצט גענוי נישט פֿעסטגעשטעלט ווערען. פֿיל הונדערטער יודישע משפּחות זענען געבליבען אָהן מיטלען צום לעבען. די האַנדווערקער האָבען פֿערלוירען זייערע וואַרשטאַטען, די סוחרים אַלע זייערע סחורות.

דער צענטראַלער הילפֿס-קאָמיטעט האָט זיך געווענדעט מיט אַנ'אויפֿרוף צו די יודען אויף דער גאַנצער וועלט.

דײַטשלאַנד וויל בעזעצען 500 טויזענד אַרבייטסלאָזע בײַ דער פּוילישער גרעניץ

בערלין. (ספּ.) די רײַכס-רעגירונג זאָל אין די נאָהענטסטע טעג אָננעמען ראַדיקאַלע מיטלען צו לעזען די פֿראַגע פֿון אַרבייטסלאָזיגקייט. ס'ווערט פּראָיעקטירט צו בעזעצען אַ היבשע צאָהל אַרבייטסלאָזע אויפֿ'ן דאָרף און זיי בעשעפֿטיגען אין דער לאַנדווירטשאַפֿט. אויף דעם צוועק זאָל אויסגעשריבען ווערען אַ גרויסע פּרעמיען-הלואה, וואָס זאָל דינען אַלס פֿאָנד אָנצוהויבען די אַקציע אין ברייטען פֿערנעם.

נישט ווײַט פֿון דער פּוילישער גרעניץ האָט די דײַטשע רעגירונג צו דיספּאָזיציע 500 טויזענד העקטאַר ערד, אויף וועלכע זי וויל בעזעצען אַ האַלבען מיליאָן אַרבייטסלאָזע.

פֿרוי שיף שענקט אַ פֿערטעל מיליאָן דאָלאַר פֿאַר דער אַמעריקאַנער סקויטען בעוועגונג

ניו-יאָרק. (יטא) די אַלמנה נאָך דעם גרויסען יודישען פֿילאַנטראָפּ יעקב שיף, וועלכער איז געשטאָרבען אין יאָהר 1920, האָט געשענקט אַ פֿערטעל מיליאָן דאָלאַר פֿאַר דער אַמעריקאַנער סקויטען-בעוועגונג צום אָנדענקען פֿון איהר זוהן מאָרטימער שיף, וועלכער איז פֿאַר אַ יאָהרען געשטאָרבען אין עלטער פֿון 54 יאָהר.

מאָרטימער שיף איז געווען פּרעזידענט פֿון דער אַמעריקאַנער סקויטען-אָרגאַניזאַציע. ער איז געווען דער איינציגער זוהן פֿון יעקב שיף. פֿרוי שיף געהערט אויך צו די טעטיגסטע יודישע פֿילאַנטראָפּינס און האָט אין משך פֿון די לעצטע 14 יאָהר געשענקט אויף יודישע צוועקען 650.000 דאָלאַר.

רעגען, רעגען, אַביסעלע רעגען!

די טריקעניש אין ארץ-ישראל קען ברענגען שווערע פּאָליטישע פֿאָלגען. — די שמחות און ערפֿאָלגען פֿון יודישען ישוב געהן געפּאַרט מיט דער דאגה וועגען רעגען

(אַ בריף פֿון ארץ-ישראל ספּעציעל פֿאַר'ן „לאָדזער טאָגעבלאַט") :—: פֿון **א. טענענבוים**

אַ פּנים, אַז ארץ ישראל איז שוין בעשערט צו האָבען דאגות. בלויז פֿרייד קען נישט זײַן בײַ יודען. אין יעדער שמחה מוז זײַן אַרײַנגעמישט אַ ביסעל צרה. די לעצטע צוויי חדשים זענען אין ארץ ישראל אַדורך אונטער'ן צייכען פֿון אויפֿשטייג, פֿון פֿונאַנדערוואַקס: פּורים-פֿײַערונגען, מכביאַדע, אויסשטעלונגען, טוריסטען-בעוועגונג, נײַע באָדען-קניות; מיט איין וואָרט: ווי אין די בעסטע צײַטען פֿון דער 4-טער עליה אפשר מיט דעם אונטערשייד, וואָס בעת דער 4-טער עליה האָט מען אַרײַנגעפּאַקט געלד בלינדערהייד אין באָדען, אין הײַזער-בוי, און דערפֿאַר איז דערנאָך געקומען דער קראַך, קויפֿט מען היינט פֿאָרזיכטיג. מ'האָט שוין ערפֿאַהרונג, רוטין, מ'ווייס שוין גענוי וואָסער באָדען עס איז גוט פֿאַר פּרדסים, וועלכער באָדען פֿאַר ירקות. מ'קען זיך שוין אויף אַלע פֿאָרמען פֿון פּלאַנצונגען און מ'קאַלקולירט גענוי אויס וואָס דער דונאַם באָדען קען ברענגען, וויפֿיל ער דאַרף קאָסטען ביז ער וועט נושא פּרות זײַן. קורץ, דער איצטיגער אויפֿשוואונג איז אפשר אַ לאַנגזאַמערער אַ רוהיגערער, אָבער דערפֿאַר אַ סיסטעמאַטישער, אַ בערעכענטער און במילא אַ געזונדער.

אויך אין פּאָליטישער הינזיכט איז איינגעטרעטען אַנ'ענדערונג צום גוטען. מ'דאַרף נישט איבערכאַפּ'ן די מאָס און אַרײַנפֿאַלען אין עקסטאַז, אַז מיר האָבען שוין גובר געווען אַלע פּאָליטישע שוועריגקייטען. עס האַלט נאָך גאַנץ ווײַט דערפֿון, אָבער פֿון דער צווייטער זײַט מוז מען מודה זײַן, אַז ס'געהט צום בעסערען. און דאָס נישט נאָר אין בעציהונג פֿון דער מאַנדאַט-מאַכט צו אונז. אויך די אַראַביש-יודישע בעציהונגען ווערען נאָרמאַלער. די אַראַבער האָבען זיך בעטייליגט אין אַלע אונטערנעהמונגען, וואָס זענען לעצטענס פֿאָרגעקומען אין תל אביב. מען האָט זיי געזעהן טאַנצענדיגע אין פּורים, מ'האָט זיי געזעהן גאַנצע מחנות אויפֿ'ן סטאַדיאָן בעת דער מכביאַדע, זיי זענען געקומען אין די טויזענדער אויף דער תל אביב'ער אויסשטעלונג, הגם די אַראַבישע עקזעקוטיווע האָט גערופֿען צו אַ באָיקאָט. דערפֿון דאַרף מען דאָך אַרויסציהען לויטער גוטע מסקנות. דאַרף מען דאָך זײַן צופֿרידען און פֿרעהליך. עס איז אָבער נישט אַזוי. אַ ספּעציעלע צרה איז פֿאַרהאַן אין ארץ ישראל, וואָס רופֿט זיך טרוקעניש, מאַנגעל אין וואַסער. דאָס איז אייגענטליך נישט קיין ספּעציפֿישע ארץ ישראל מחלה, אָבער אין קיין שום לאַנד קען די טרוקעניש נישט ברענגען אַזעלכע ערנסטע קאָנסעקווענצען אויך אין פּאָליטישער הינזיכט, ווי אין ארץ ישראל.

כ'וויל פֿריהער בעמערקען, אַז פֿון דער טרוקעניש, וועלכע איז אַגב היי-יאָהר אַנ'אויסערגעוועהנליכע, נישט קיין פֿריה-רעגען און נישט קיין שפּעט-רעגען, וועלען די יודישע קאָלאָניעס און לאַנדווירטשאַפֿטען אַמווייניגסטען לײַדען. די יודישע ווירטשאַפֿטען, בעזונדערס די פּרדסים זענען אַזוי אײַנגעאָרדנט, אַז זיי ווערען בעוואַסערט, ווען אַפֿילו ס'איז קיין רעגען נישט פֿאַרהאַן. קיין גרויסען מאַטעריעלען שאָדען דראָהט, אַלזאָ, נישט די יודען פֿון דער טריקעניש. בלויז אפשר די תבואות אין עמק וועלען לײַדען דערפֿון, אָבער אויך ווײַט נישט אין אַזאַ פּראָצענט ווי די פּרימיטיווע ווירטשאַפֿטען פֿון די פֿעלאַכען און די לאַנקעס און פּאַשע-פֿעלדער פֿון די בעדואינער. פֿאַר די פֿעלאַכען איז די היי-יאָהריגע טרוקעניש אַ קאַטאַסטראָפֿע. ס'וועט זיי אויסקומען ממש צו הונגערן. אויך די בעדואינער וועלען מוזען פֿערלאָזען זייערע שטענדיגע פּאַשע ערטער און זוכען זיך אַנדערע, בעסערע פֿעלדער. און אָט דאָ ליגט די געפֿאַהר. אין קיין אַנדער לאַנד וועלען זיי נישט קענען אויסוואַנדערן, ווי דאָס פֿלעגט געשעהן אַמאָל מיט הונדערטער יאָהרען צוריק. די גרעניצען ווערען היינט געהיטען דורך מיליטער מיט ביקסען און האַרמאַטען. זיי וועלען אַלזאָ קענען העכסטענס וואַנדערן פֿון איין אָרט אויפֿ'ן צווייטען אין אייגענעם לאַנד. וואו וועלען זיי געפֿינען פּאַשע פֿאַר זייערע בהמות? אויף יודישען באָדען. אָט דאָ ליגט די סכנה פֿון דער טרוקעניש פֿאַר דעם יודישען ישוב. אמת, די רעגירונג האָט אָנגענומען אַלע פֿאָרזיכטס-מיטלען און זי וועט אויך פֿיהרען אַ רעטונגס-אַקציע פֿאַר די הונגער-בעדראָהטע פֿעלאַכען און בעדואינער. אָבער בעת אַ צרת הרבים, ווען דער הונגער וועט באמת ווערען אַנ'אַלגעמיינע, ווי די איצטיגע טרוקעניש זאָגט פֿאָראויס, דאַן וועלען אַלע פֿאַרהיטונגס-מיטלען זײַן צו שוואַך...

נישט נאָר די קאָלאָניעס לײַדען פֿון דער טרוקעניש. אויך ירושלים פֿיהלט שוין שטאַרק דעם מאַנגעל אין וואַסער. און גאַנץ מעגליך, אַז בקרוב זאָל טאַקי צוליב דעם אָפּגעשטעלט ווערען אין ירושלים די בוי-בעוועגונג, מחמת די שטאָט-פֿערוואַלטונג וויל נישט געבען דערויף דאָס וואַסער, וואָס זי האַלט אין רעזערוו.

רעגען, רעגען, אַביסעלע רעגען! — אָט דאָס איז איצט דאָס געשריי פֿון גאַנץ ארץ ישראל.

אָפּהאַנדלונגען וועגען יודען

אין דער נײַער איטאַליענישער ענציקלאָפּעדיע

רוים. (יטא) עס איז ערשינען דער באַנד פֿון דער נײַער איטאַליענישער ענציקלאָפּעדיע, אין וועלכען אונטער דעם טיטעל „עברעי" (יודען) געפֿינען זיך לענגערע אָפּהאַנדלונגען געווידמעט דער יודישער ביבלישער און מאָדערנער ליטעראַטור. די אַרטיקלען זענען פֿערפֿאַסט געוואָרען דורך די גרעסטע יודישע ווי נישט-יודישע אויטאָריטעטען אין איטאַליען, ווי פּראָפֿ. אומבערטאָ קאַסוטאַ, פּראָפֿ. צאָלער, אויבער-ראַבינער פֿון טריעסט און פּראָפֿעסאָר אין דער אוניווערזיטעט פֿון פּאַדואַ, פּראָפֿ. ד"ר קאַסטעלבאָלאָנעזי, פּראָפֿ. דאַנטע לאַטעס און אַנדערע. די רעדאַקציאָנעלע לײַטונג פֿון יודישען טייל פֿון דער ענציקלאָפּעדיע איז אָנפֿערטרויט געוואָרען דעם בעקאַנטען יודישען געלעהרטען און היסטאָריקער פּראָפֿ. אומבערטאָ קאַסוטאַ פֿון פֿלאָרענץ.

די עליה דורך טריעסט

טריעסט. (יטא) עס זענען פֿערעפֿענטליכט געוואָרען דורך דעם עמיגראַנטען-ביוראָ פֿון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין טריעסט די ציפֿערן וועגען דער בעוועגונג פֿון די עמיגראַנטען קיין ארץ-ישראל דורך דעם טריעסטער פּאָרט. דאָס לעצטע יאָהר צייגט דעם גרעסטען עמיגראַנטען-קאָנטינגענט דורך טריעסט, וואָס בעטרעפֿט 4028 פּערזאָן — 1934 מענער און 2094 פֿרויען.

ברודער-מערדער פער'משפט געווארען צום טויט דורך הענגען

מלוכה-פרעזידענט האט דעם צום טויט-פער'משפט'ן בעגנאדיגט

(§) פון אונטערפרוה או זעען געלעגען די אײַנגענג און גערולטס-זאל געווען שטארק בעוואכט דורך פאליצײַ. א גרויסער עולם האט זיך געוואלט אריינקריגען אין זאל נומער 1, וואו ס'איז פארגעקומען דאס שנעל-געריכט איבער'ן ברודער-מערדער, דעם 21-יעהריגען סטאניסלאוו זאלעסקי.

פונקטליך 10 א זייגער ווערט דער בעשולדיגטער אונטער א שטארקער וואך אריינגעפיהרט און גערולטס-זאל.

דער מערדער איז א קליינער, א ראַדער מיט טונקעל-בלאנדע האר און מיט א נעבעלדיג פויערישע אויסזעהען.

10 מינוט שפעטער קומט אריין דער געריכטס-קאלעגיום. אויף דער פאַרזיצער-בענק זיצט אינזשענער-ריכטער און א יס פון באזעצען דער פערטיידיגער ארוו. פארעל.

נאכ'ן פארלייענען דעם

בעשולדיגונגס-אקט

וואס שטימט מיט'ן בעריכט און אונזער ווינטאג'דיגען נימער, ווענדעט זיך דער פארזיצער, ריכטער אוליניטש, צום בעשולדיגטען, צי איז ער זיך מודה אין בעגעהן דעם מארד?

דער בעשולדיגטער ערקלערט רעזוליה, אז פטראַיאהרען שבועות איז צו איהם אריינגעקומען זיין קוזין אנטאני וויטאַק און איהם פארגעלייגט, ער זאל ערמארדען זיין ברודער אדאם, וועלכער איז געבוירען געווארען פאר דער חתונה. ווען ער האט איהם רעדען ענטזאגט, האט אנטאני וויטאניאק איהם געזאגט און זאגען: „אז דו וועסט עס נישט מאכען, וועט עס אַן'אנדערער טון!"

דער בעשולדיגטער ערקלערט ווייטער, אז ווען דער קוזין האט איהם פארגעלייגט צו בעגעהן דעם מארד, האט ער אויך געגעבען צו פערשטעהן, אז נאכ'ן ווער לען זיי בעדען בלייבען

די איינציגע יורשים

אויף זיין פראגע: וואס וועט זיין מיט זיין ברודער'ס פרוי און קינדער? — האט דער קוזין געוואלט ענטפערן:

די פרוי מיט די קינדער וועלען מיר אויך דערהרג'ענען

זיין קוזין האט איהם געגעבען א רעוואלווער. ער האט אבער נישט געהאט דעם מוט צו בעגייען דעם געוועהר. אנב האט ער נישט געוואוסט, ווי אזוי דערמיט אומצוגעהן.

פארזיצער: צי איז דער בעשולדיגטער שוין געווארען ווען ס'איז בעשטראפט?

בעשולדיגטער: ניין.

דא דערמאנט איהם דער פארזיצער, אז ער האט בשעתו זיך אנגענעבען אלס זאמלער פון געלד פאר נשרפים.

בעשולדיגטער: יא, דאס איז געווען, ווען מיין ברודער'ס הויז איז אפגעברענט געווארען, אבער סך-הכל האב איך צוזאמענגענומען 5 זל.

אויף די ווייטערדיגע פראגען פון פארזיצער דערצעהלט דער מערדער אלע איינצעלהייטען, ווי אזוי ער האט אויסגעפיהרט דעם מארד. בעת דער ברודער איז געפאלען, בעפינדענדיג זיך אין בלוט, האט ער אויסגעשריגען:

„ברודער, וואס טוסטו?"

ער האט איהם נאכדעם נאך דערלאנגט איינגע קלעפ. און ארויסגענומען איהם פון טאש א טובעל מיט 65 זל. און ער אנטלאפען מיט אנ'אויטאבוס קיין אלעקסאנדער. דארט איז ער אריין צו זיין כלה געגאנגען מישקאווסקא און צוזאמען מיט איהר צוריקגעפאהרען קיין לאדז. וואו ער האט זיך פאר'ן צוגעריבענע געלד געקויפט א קאסטיום פאר 5 זל., אנ'אנצוג פאר 40 זל., א העמד פאר 4 זל. און א פאר שפאנקעס פאר 50 גר. נאכדעם זענען זיי צוריקגעפאהרען קיין אלעקסאנדער און פאר דער רעשט געלד געקויפט בראנפען.

אדוו. פארעל: ווען איז זייער בגילאַ-דיגער געווען דאס לעצטע מאל בעם געלד זיך מתווה זיין?

בעשולדיגטער: מיט זיין יאהר צוריק און ווען א יאהר האב איך מיר ארומגעטראגען מיט'ן געדאנק צו ערמארדען מיין ברודער.

נאך א קליינער הפסקה מיינט דאס געריכט צו אויסצוהערען די עדות.

די עדות

וולאדיסלאוו און העלענא פאוולאק ערקלערען, אז דער בעשולדיגטער האט ביי זיי א לענגערע צייט געוואוינט. לעצטענס האט ער זיך רומגעטראגען מיט'ן געדאנק צו פארכטען דאס וואורשטען-געשעפט פון זיין מייסטער. ערשט נאכדעם האט ער געוואלט חתונה האבען.

די רעשט עדות ברענגען שוין קיין שום נייעס אין פראצעס נישט אריין.

ווייצע-פראקוראר באוולאווסקי האלט א לענגערע רעדע און פאדערט פאר'ן בעשולדיגטען טויט-שטראף.

אדוו. פארעל ווייזט אן, אז און דער וועלכער צייט, וואס איז אנטוויקעלמענער וועט געמשפט דורך א שנעל-געריכט, וועט דער צווייטער, דער, וואס האט אינגעשטיפט דעם מארד, געמשפט ווערען דורך א געוועהנליך געריכט. צוליב דעם פארלאנגט דער פערטיידיגער אז בערוקזיכטיגען דעם פראצעס און א געוועהנליך געריכט.

נאך א בעראטונג טראגט דאס געריכט ארויס דעם אורטייל, לויט וועלכען דער 21-יעהריגער סטאניסלאוו זאלעסקי ווערט פער'משפט אויף

* * *

טויט-שטראף דורך הענגען

א זייגער 11 אווענד איז פון דער צויל-קאנצעלאריע פונ'ם מלוכה-פרעזידענט אנגעקומען א טעלעגראפישע ידיעה צו דער פראקוראטור, אז דער מלוכה-פרעזידענט האט אויסגענוצט זיין בעגנאדיגונגס-רעכט און פערבייטען די טויט-שטראף פונ'ם ברודער-מערדער זאלעסקי אויף לעבענס-לענגליכער תפיסה.

Sensacja księgarska.

Dr. Armand Akerberg

„Talmud, bolszewizm
i Projekt polskiego prawa małżeńskiego"

Cena zł. 4.60

DO NABYCIA W KSIĘGARNIACH

SKŁADY GŁÓWNE: Dom Książki Polskiej, Warszawa, Pl. 3-ch Krzyży 8
F. Hoesick, Warszawa, Senatorska 22
K. Heumiller, Łódź, Piotrkowska 61.

טעאטער און קונסט

„דאס נעגער מיידעל"

היינט פאפולערע פארשטעלונג

היינט קומט פאר אין פילהארמאניע א פאפולערע פארשטעלונג ס'ווערט געשפילט מיט'ן אנטייל פון דער גאנצער זיגלערס אפערעטען טרופע די גרויסע דזשאז-אפערעטע „דאס נעגער מיידעל" פון י. ליליען, וועלכע געהט מיט א אויסערגעוועהנליכען ערפאלג. די הויפט-ראלע פיהרט אויס די בעליבטע ארטיסטין ערנא זיגלער.

ראדיא פראגראם

דינסטאג 24 מאי

לאדז (233.8) 11.45 פוילישע פרעסע איבערזיכט, 11.58 שעה-צייכען און טאג פראגראם, 12.10 פליטען 3.25 פארטראג, 3,50 פראגראם פאר קינדער 4.20 פארטראג פון לעמבערג, 5.35 סימפאנישער קאנצערט פון ווארשאווער פילהארמאנישען ארקעסטער, 6.50 פערשיעדענעס, 7.15 קאמוניקאט פון דער לאדזשער האנדעלס-קאמער און פראגראם אויפ'ן נעכסטען טאג, 7.45 ראדיא פרעסע זשורנאל 8.15 פ פולערער קאנצערט פון ראדיא ארקעסטער און כאר 10.— פיאנא רעציטאל קאנצערט 10.50 טאנץ מוזיק פון ווארשא.

—§—

דיקע מענשען קענען דורך א געוויסענהאפטליכען געברויך פון נאטירליכען Franciszka Józefa ביטער-וואסער ערציהלען א לייכטען שטוהל-גאנג אהן אנשטרענגונג.

הײנטיגער ל"ג-בעומר — דער טאג פון דער יודישער פרוי, אינטעליגענץ און יוגענד פאר גאולת-הארץ

טראדיציאנעלע זאמעל-אקציע. — קק"ל-אויספלוג פון ציוניסטישע יוגענד-ארגאניזאציעס און ספארט-פעראיינען. — טראדיציאנעלע פייערונג אין „וויזא"

ל"ג-בעומר, דער טראדיציאנעלער פריהלינגס-יום-טוב, וועלכער פערבינדעט דאס יודענטום אין די גלות-לענדער מיט'ן אויפוואכענדען ארץ-ישראל, איז היי יאהר פראקלאמירט געווארען אלס טאג פון דער יודישער פרוי, אינטעליגענץ און יוגענד פאר'ן קרן-קימת.

אין צוזאמענהאנג מיט דעם ווערט איינגעארדנט א ברייטע זאמעל-אקציע, וועלכע וועט דויערן א גאנצע וואך און אין וועלכער עס בעטייליגען זיך די ציוניסטישע יוגענד, דער פרויען-פערבאנד „וויזא" און עטליכע ציוניסטישע עסקנים פון שטאט.

די ארבייטענדע אינטעליגענץ בעשטייערט זיך היינטיגען ל"ג-בעומר מיט א טאג ארבייט לטובת דעם קרן-קימת לישראל.

* * *

היינט 8.30 פריה הויבט זיך אן דער קק"ל-אויספלוג. די ספארט-פעראיינען און יוגענד-ארגאניזאציעס פערזאמלען זיך 7 א זייגער פריה און זייערע לאקאלען און פון דארט מארשירען זיי ארויס דורך די פעטריקאווער, פל. וואלנאשטשי, נאוואמיעיסקא און זגערסקא ביז העלענע-הוף.

אין משך פון גאנצען פארמיטאג וועלען די אנטיילנעמער פון אויספלוג פערברענגען בעי ספעציעלע ל"ג-בעומר-פערגעניגען און פערשידענע ספארט-פערווי לונגען און אינטערנאט פון הלענויבעך.

א זייגער 3.30 נאכמיטאג קומט פאר א פייערליכע אקאדעמיע פון אלע ארגאניזאציעס ביים דער בעטייליגונג פון די אנגעזעהענסטע ציוניסטישע עסקנים און אינטעליגענטע געסט פון דער שטאט.

ערשט 6 פארנאכט וועט דער עולם צוריקמארשירען. פארמירט און א פאראד-צוג מיט ארקעסטער א.א.וו.

דער צוג וועט אנקומען און שטאט 7 אווענד און וועט אדורכגעהן די גאסען: זגערזשער, וואיאמיעיסקא, פל. וואלנאשטשי, 11. ליסטאפאדא, זאכאדניא, זאווארוקא, כדאנסקא, שרודמיעיסקא, צע-געלניאנא, פולנאצקא, גדאוואוויטש, שענקעוויטש 3/5, וואו דער צוג וועט זיך אויפלעזען.

* * *

דער קרן-קימת-קאמיטעט ווענדעט זיך מיט אנ'אפעל צו דער הינער יודישער בעפעלקערונג, וועלכע וואוינט אויף די גאסען, וואו עס וועט אדורכמארשירען דער ל"ג-בעומר-צוג, אז זי זאל דעקארירען די פענסטער און די באלקאנען פון זייערע וואוינונגען, ווי דער ל"ג-בעומר-יום-טוב זאל טראגען א פייערליכען כאראקטער.

* * *

צוליב דעם, וואס דער הײנטיגער ל"ג-בעומר איז פראקלאמירט געווארען אלס טאג פון דער יודישער פרוי פאר'ן קרן-קימת, ארדענט אן די הינע אפטיילונג פון „וויזא" און אייגענעם לאקאל (שענקעוויטשא 26) היינט דינסטאג אנ'אומפאזאנטען אווענט מיט מוזיק און א רייך ארטיסטישען טייל, אויסגעפיהרט דורך די בערימטעסטע לאדזשער יודישע מוזיקאלישע און ארטיסטישע קרעפטען.

אין אלגעמיין זעהט פאר דער הײנטיגער ל"ג-בעומר-יום-טוב פון קרן-קימת צו זיין זעהר אומפאזאנט.

—§—

יודיש טעאטער אין פילהארמאניע

דירעקציע: א. בעזמאן און ד. צעלמייסטער.

גאסטראלען פון די בערימטע

זיגלער'ס אפערעטען-סטאר-טרופע

היינט 9 אווענד גרויסע פאפולערע פארשטעלונג

צו ספעציעלע קריזיס-פרייזען ═══ לעזט און שטוינט!

פון 60 גר. ביז 1.60 זל.

ס'ווערט געשפילט די סענסאציאנעלע מעלאדישע דזשאז אפערעטע

דאס נעגער-מיידל

אין 3 אקטן פון י. ליליען, מוזיק פון מאקס הילם, רעזשי מ. פאסטאר

מיט ערנא זיגלער אין דער טיטעל-ראלע.

שבת דעם 28-טען מאי

פרעמיערע פון א גאנץ נייע סענסאציאנ. אפערעטע

דאס מיידל פון דער וואלגא

מיט אנטייל די גאנצע זיגלער-טרופע.

בילעטען צו בעקומען אין דער קאסע פון פילהארמאניע.

פון לאדזשער האנדעלס-געריכט

רעגולאציעס און אויסגלייכען

(5) ווי בעקאנט, האט מיט א צייט צוריק דאס געריכט ערטיילט א נאראזאר דעם פירמע זשעוואווסקי, אייגענטימער פון א קראלמאלניע און גלאוונא. צינעלניע און בארובקא און א טארטאק און פולע. דעם 13. מאי איז פארגעקומען א פער-זאמלונג פון די קרעדיטארען ווענען רעגולירען די חובות. זשעוואווסקי האט דאן ערקלערט, אז ער פערפליכטעט זיך אפצוצאהלען די חובות און פולע 100 פר. און משך פון 2 יאהר צייט אהן פראצענטען.

דאס געריכט האט דעם אפמאך בעשטעטיגט.

* * *

אסקאר שמידט און הוגא שומאכ, בעזיצער פון א מעכאנישער טישלערי און לאדז אויף לאגעווניצקא 49 האבען אין סעפטעמבער פ.י. בעקומען א נאראזאר.

איצט האט די פירמע זיך געווענדעט צום געריכט מיט דער בקשה איהר צו ערלויבען אונטערהאנדלען מיט די קרעדיטארען ווענען אנ'אויסגלייך, פארלייגענדיג אפצוצאהלען פולע 100 פראצ. און משך פון 2 יאהר צייט צאהלבאר אין 4 ראטעס.

דאס געריכט האט די בקשה ערפילט.

שענער טאט פון אימרע אונגאר

מיט א קורצער צייט צוריק איז פאר-געקומען און אונזער שטאט אנ'אפשידס-קאנצערט פון פענאמענאלען פיאניסט, לאורעאט פון שאפען-קאנקורס, אימרע אונגאר.

ווי מיר דערוויסען זיך איצט האט דער בערימטער פיאניסט דעם ראוונען קאנצערט געגעבען אהן האנאראר און די גאנצע הכנסה בעשטימט לטובת דעם יודישען יתומים-הויז „פשעטולסקא".

זאל דער שעהנער בייספיל דינען פאר א מוסטער אויך פאר אנדערע יודישע קינסטלער.

אויבער-קאנטאר ר' גרשון סיראטא אין לאדז

שבת דעם 4. יוני קומט קיין לאדז דער וועלט-בערימטער חזן ר' גרשון סיראטא, וועלכער וועט פאר זיין אפפאהרען קיין דרום-אמעריקא דאווענען איין איינציג מאל און לאדזער פילהארמאניע זאל צוזאמען מיט'ן איינשטודירטען כאר פון ה' ה. רובין.

—§—

שטרייק אין עטינגאנ'ס פאבריק

(א) נעכטען האט אין עטינגאנ'ס פאבריק אויף יוליוש גאס 20-34 אויסגעבראכען א שטרייק, צוליב דעם וואס דער קינדיגונגס-טערמין האט זיך געענדיגט און די דירעקציע גרייט זיך דורכצופיהרען א רעארגאניזאציע און צו רעדוצירען די לייגען פון א געוויסען טייל ארבייטער.

פינאנץ-מיניסטעריום ווארנט פאר א בעלגישער באנק

(סט.) אין דער לעצטער צייט האבען אגענטען אויף די מערב-קרעסען אין נאמען פון א בריסעלער „היפאטעק-באנק" צוגעזאגט צוגעבען היפאטעק-הלוואות.

לויט די בעקומענע אינפארמאציעס געפינט זיך די דערמאנטע באנק אין ליקווידאציע-צושטאנד און האט נישט קיין גיטען שם.

דאס פינאנץ-מיניסטעריום ווארענט דעריבער די בעפעלקערונג נישט איינצוגעהן אין קיין בעציהונגען מיט דער באנק.

די פערקויפטע פרוי

שפאנענדער ראמאן פון יודישען פאמיליען-לעבען אין פוילען.

געשריבען ספעציעל פאר'ן „לאדזער טאגעבלאט" פון לעאן גאלדמאן

(137-טע פארטזעצונג)

— נו, אבער וואו איז זי פארט! — האט ער אויסגערופען, פערברעכענדיג פשוט א פערצווייפעלטער מיט די הענד.

העכט האט זיך צולאכט.

— רויזעלע האט גליק צו מענער, — האט ער גע-זאגט איך בין זיכער, אז דעמאלט האט זי צוגענומען א געוויסער גאלדבערג, אנ'אידיאט, וואס מיינט, אז דורך איהר וועט ער בעקומען א סך געלד. נו, גענוג וועגען דעם... גאט צו דאנק, האט זיך מיר איינגעגעבען אויפצומיידען די תפיסה. אזוי ווי קופער איז אוועקגעפאהרען און האט זיך נישט געמעלדעט צו דער פאליציי און האט נישט איבערגעגעבען, ווער איך בין, די פאליציי האט דעריבער נישט געזעהן קיין שום שווארצען פלעק אויף מיר. נישט האבענדיג וואס צו טון, בין איך געקומען אהער, כדי מיט אייך אביסעל צו געניסען די פרייד פון לעבען, ווייל עס איז מיר שוין נימאס געווארען כסדר אויסצושטעהן צרות.

— וואס בעדייטען אייערע אונאנגענעמע שפאסען? — האט לעאן געפרעגט, קנייטשענדיג די ברעמען.

— דאס בעדייט — האט העכט געענטפערט, — אז איך בין געקומען פאדערן, וואס איהר האט צוגענומען אין ראנציג.

— וואס, איהר זענט משוגע געווארען? איך האב שוין לאנג בארנישט פון דעם געלד.

— נו, הערסט עס, אז איך בין נאך נישט צו שפעט געקומען. עפעס האב איך נאך געטראפען ביי אייך. — איהר וועט נישט קריגען קיין גראשען! — האט שאטאן אויסגעשריגען מיט צארן. — איהר האט גארנישט געטון פאר מיר און פאר גארנישט טון דארף איך נישט בעצאהלען.

— פערגעסט נישט, וואס איהר האט אפגעמאכט מיט מיר! — האט העכט געענטפערט. אפילו די איינפאכסטע גנבים טיילען זיך עהרליך איין. אנדערש צעפליהט זייער שותפות. אויב איהר האלט נישט פאר אייער חוב מיר צו דאנקען פאר דער אויפזיכט אבער רויזעלען, טא וועט איהר אפשר אבשאצען, אז איך האב נישט דערלאזט אייך ביז-איצט ארעסטירען און איהר ווייסט העכער שאטאן, אז איך קען עס טון צו יעדער מינוט.

— איהר פערגעסט, הער העכט, אז אויך דעמאלט איהר אויך ארייננעפאלען אין די הענד פון דער פאליציי.

— נו, באך א פראגע, יונגער פריינד! ווי נאך וואלט איהר מיר געקענט בעווייזען, אז איך בין שולדיג. אבער איך קען צו יעדער צייט בעווייזען דער וועלט, אז איהר האט געוואלט ערמארדען קופער'ן האט געוואלט פעלשען וועקסלען און נאך פיל זאכען, וואס וואלטען אייך געקענט צונעמען אייער פרעהליך לעבען אויף לאנג, לאנגע יאהרען! אבער צו וואס רעדען? איך בין זיכער, אז איהר וואלט זיך ענדער געוואלט א האנד אפשניידען, ווידער זיך אפזאגען פון אייער אלטען פריינד, וועלכער וועט אייך נאך מעהר ווי איינמאל צונוץ קומען. נישט אמת? — האט צוגעגעבען העכט שמייכלענדיג מיט חוזק.

שאטאן האט געווארפען אויף איהם א בליק, פיל שנאה און פיהלענדיג זיך מאכטלאז געגען איבער איהם. איז ער צוגעגאנגען צו א שופלאד, האט ארויסגענומען א פעטעל, באנקנאטען און עס צוגעווארפען העכט'ן.

— וואס, צוויי טויזענד זלאטעס? — האט העכט אויסגערופען, איבערצעהלענדיג דאס געלד, — ניין, הער שאטאן, מיר קומט ווייניגסטענס פינף טויזענד זלאטעס, און איהר וועט עס מיר נישט געבען, וועל איך זיין געצוואונגען צו פאדערן נאך מעהר.

שאטאן האט ביי א ברוח געטון. אבער זעהענדיג, אז העכט שפאסט נישט, האט ער צוגעצעהלט נאך דריי טויזלאטעס.

— א דאנק, — האט העכט געזאגט, ארייננלייגענדיג דאס געלד אין פארטפעל — איך האף, אז איהר וועט הייבען פון מיר מעהר נוצען, ווי דאס געלד איז ווערט. איך רעכען, אז מיר וועלען קומען אינגיכען אויף רויזעלעס שפורען און דאן וועט קופער איבז גוט בעצאהלען פאר דעם גט.

— אויף א גט וועל איך נישט מסכים זיין אפילו פאר א מיליאן — האט לעאן אויסגערופען — איהר פערשטעהט?

— ניין, איך פערשטעה נישט, — האט העכט געזאגט.

— איהר הויבט אן צו ווערען בעהיימנישפול, שאטאן. צום טייוועל, איהר מאכט מיך נייגעריג.

— ווארפט אוועק אייערע פאיאצישע שפאסען — האט שאטאן בייז אויסגערופען, — איהר וועט עס פערשטעהן באלד ווי איהר וועט איבערלייענען די דאזיגע ידיעה.

דאס זאגענדיג, האט ער איהם דערלאנגט די צייטונג און אנגעוויזען אויף דער ידיעה, וועלכע ער האט געלייענט איידער העכט איז אריינגעקומען.

העכט האט גענומען לייענען.

אין ווילנא איז פלוצלינג געשטארבען פון א הארץ-קראנקהייט אין דער נאכט פון פרייטאג אויף שבת דער גרויסער סוחר ר' הערמאן שאטאן. ער האט איבערגעלאזט א גרויסע ירושה. אזוי ווי עס זענען נישט געבליבען קיין קרובים, וועט די ירושה איבערגעהן צו דער נאהנטער משפחה זיינער.

— באמת זעהר אינטערעסאנט, — האט העכט געענטפערט, האבענדיג איבערגעלייענט די ידיעה, — אבער מיר דאכט זיך, אז דו ווערסט האבען פון דעם גאנץ ווייניג.

— פארוואס? — האט לעאן געפרעגט.

— הער. דו האסט אפילו נישט ווייניגער רעכט, ווי אלע אנדערע נאהנטע קרובים פון פערשטארבענעם, אבער אויב איך האב קיין טעות נישט האט דער פערשטארבענער נישט געהאט קיין איבעריג שטארקע סימפאטיע צו דיר, און ער האט דיך אויסגעמיידט פון די ירושה-נעמער.

— יא, עס איז אמת, ער האט מיך אויסגעשטראכען אלס יורש, אבער אויסגעשטראכען האט ער בלויז מיך און נישט רויזעלען.

— ווי אזוי? — האט העכט געפרעגט אנ'ערשטוינטער.

— ווי עס איז אייך בעקאנט, האט דער פערשטארבענער פעטער מיינער בעקענט רויזעלען עטליכע וואכען נאך מיין חתונה און ער האט זי אזוי ליב געקריגען, ווי ער האט מיך פיינט געהאט. צוליב דעם האט ער געענדערט די צוואה לטובת רויזעלען. אזוי ווי איך האב נישט געהאט זיין צוטרויען, האט ער בעשלאסען די זאך צו ענדערן: אזוי אז אין פאל פון זיין טויט זאל רויזעלע האבען א געזיכערטע צוקונפט. ער האט אנגעשריבען, אז אויב רויזעלע וועט האבען קינדער מיט מיר בעקומט זי א העלפט פון זיין פערמעגען און אויב מיר האבען נישט קיין קינדער. קריגט די בלויז אנ'אביגע פענסיע. נו, וואס זאגט איהר צו דעם?

(פארטזעצונג קומט)

אינטערעסאַנטע וועלט-נייעס אין בילדער

איינבּרוך פון טונעל ביים בויען אַ נייע באַהן-ליניע

ביים בויען די נייע באַהן-ליניע פון טשילי קיין אַרגענטינאַ, האָט זיך איינגעבראָכען אַ טונעל אונטער וועלכען 42 אַרבּייטער זענען געוואָרען לעבּעדיג בעגראָבּען.

נייער וועלט-רעקאָרד אין לויפען מיט שטערונגען

דושעק קעלער (אַמעריקא) האָט געשלאָ-גען דעם וועלט-רעקאָרד אין לויפען מיט שטערונגען אויף 220 יאַרד אין 22,9 סעקונדען.

ענגלישער פלאָט אויף דעם באַלטיש(ע) ים

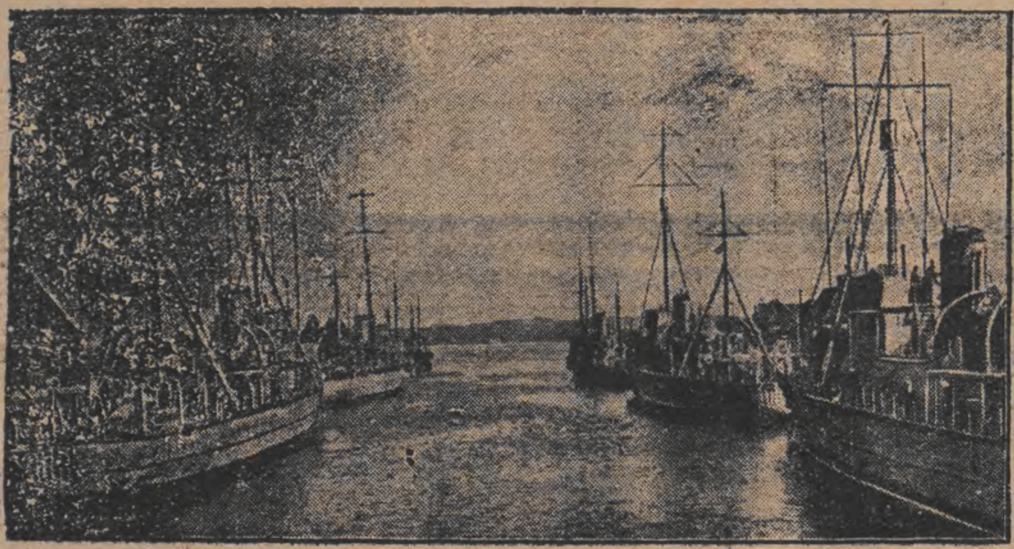

דער ענגלישער פלאָט האָט זיך ערשט געלאָזט אויף אַ באַזוך אין די לענדער, וואָס ליגען ביים באַלטישען ים. ער וועט וואַרשיינליך אויך באַזוכען דאַנציג און גדיניע. דאָ זעהט מען, ווי דער פלאָט געהט דורך דעם קאַנאַל, וואָס פאַרבינדעט דעם צפון ים מיט דעם באַלטישען ים.

צוקערניע „ADLON" פּיעטריקאָווער 17
טעל. 22-247 אינהאַבּער: ר. בּרייטשטיין.
עמפּפעהלט טעגליך פריהשטאַנע, יאַרסקע מיטאָגען און אָוונדבּרויטעּ
בעמערקונג: צוויי מאָל טעגליך פרישע לאָדעס.

פּאָלודניאָווא 8 — MLECZARNIA
ווילט איהר עסען אַ געשמאַק פריהשטיג און אָוונדבּרויט – בעזוכט אונזער היגיענישׁ איינגעאָרדענטע מלעטשאַרניע! אונזער פירמע האָט שוין אַ מאַרקע מיט איהרע געשמאַקע זאַהנע-פעטע יאַרסקע מיטאָגען צו מעסיגע פרייזען. אונזער קוך איז איינגעאָרדענט היגיעניש שטרענג כשר אונטער לייטונג פון אַ ספּעציאַליסט-פאַכמאַן. אונזער מילך איז פריש, גלייך פון דער קיה. געמאַלקען אין איינענער קראָוואַרניע.
טעלעפאָן 44-119. גאַנץ לאָדז ווייסט דאָס, און דאָס איז דער ערפאָלג פון דער גוט בעקאַנטער מלעטשאַרניע פּאָלודניאָווא 8. טעלעפאָן 44-119.

קלאַנג-קינא-טעאַטער RAKIETA
Sienkiewicza 40.
היינט און טעגליך! „די גאַסען פון די גרויסע שטאָט"
GARY COOPER, SILVIA SIDNEY
דראַמאַטיש-סענסאַציאָנעלער פילם אין די הויפּט-ראָלען:
אויסערן פּראָגראַם: פּערשידענאַרטיג. - פּרייזען נאָרמאַלע. - אַפּאַראַטור „וועסטערן עלעקטריק. - אָנהויב פון סעאַנסען: אין וואָכענטאָג 4 נ.מ. שבת זונטאָג און יום טוב 1 מיטאָג.

Busko-Zdrój
ווילא אַנגעלסקאַ — אינה. י. האָבערמאַן.
ערשטקלאַסיגער יודישער פענסיאָנאַט, אַלע בעקוועמליכקייטען
כשר — צו זעהר מעסיגע פרייזען פון ערשטען מאַי שוין טעטיג. — כשר

די לייטונג פון בעוואוסטען אָרטאָדאָקסישען לעהר-אַנשטאַלט
„תורה ודת" פּלאַץ וואָלנאָשטשי 6 (נייע שטאָט)
מאַכט בעקאַנט דאָס ס'ווערען אָנגענומען תלמידים פון 5 ביז 13 יאָהר די אויפגאַבע פון חדר „תורה ודת" איז איינצופלאַנצען דעם יודישען רעליגיעזען גייסט ביי די ערשטע מאָמענטען וואָס דאָס יודישע קינד פאַנגט אָן צו לערנען אין חדר.
דאָס חדר „תורה ודת" שטרעבט צו ענטוויקלען אין קינדישען מוחל א חשקת התורה און די ערהאַבּענסטע מידות פון אונזערע אבות. אין חדר „תורה ודת" ווערט ב"ה אַריינגעבראַכט תורה און יודישקייט ביי אונזערע תניקות של בית רבן.
עלטערן! פערשייבט אייערע קינדער אין חדר „תורה ודת" ווי ס'ווערט געלייגט גרויס אַכט אויף די ערציהונג פון דרך-ארץ'דיגע אויפפיהרונג און ס'ווערט געלערנט דורך מלמדים ספּעציאַליסטען תורה ודרך ארץ און אַלעס, וואָס אַ יודיש קינד דאַרף צו וויסען. קינדער פון 4 – 8 יאָהר ווערען געבּרענגט און אַהיים-געפיהרט דורך אַ ספּעציעלען מענש.

פענסיאָנאַט „הרצליה"
פאַר ערוואַקסענע און פאַר קינדער
אין דעם שעהנעם וואַלד אויף „טשאַרניעצקאַ גוּרא" איז פערגרעסערט געוואָרען. פאַר קינדער אַ ספּעציעלע ווילא און אַ ערשטקלאַסיגע פעדאַגאָגישע אויפזיכט. שיינע זוניגע צימערן.
געשמאַקע כשר'ע קוך — ביליגע פרייזען
Pensjonat Herclija Czarnecka Góra, poczta Staporków

לאַנג-יעהריגער געריכטס-סעקרעטאַר
שרייבּט און ערלעדיגט אַלערליי
ביטעס, אַנקלאַגעס און קלאַוזולעס
ספּעציאַליסט אין מיליטער-ענינים ווי אויך אין שריי-בען ביטעס פאַר איינציגע שפּייזערס (אַפּיעקאַנסטווע). שנעלער אויסקויף פון פּאַטענטען און רעגיסטראַציע-קאַרטען אויפ'ן יאָהר 1932
ב. מאָז, פּעטריקאָווער 10

ענטשולדיגונג.
דערמיט ענטשולדיג איך מיך פאַר די ח"ה פון „שעירי ערב" מענדיל אָלשטיין און שמואל אַלטמאַן פאַר מיין נישט טאַקטישע האַנדלונג געגען זיי. איך פערהאָף, אַז מעהר וועט דאָס נישט פאָרקומען. מיט אַכטונג
יחיאל לייב סאַפּעלושניק
חרב פון שעורי-ערב פל. וואָלנאָשטשי 3

רוטינירטער
בּוכהאַלטער- בּילאַנסיסט
פּערפעקטער קאָרעספּאָנדענט אין איינ-גע שפּראַכען. ספּעציאַליסט אין פּאָדאַט-קעס איבּערנעמט אַרבּייט שטונדענווייז פאַר מעסיגע בּעלוינונג. טעלעפאָן 36-108.

טוך- און קאָרט-לאַגער
Sz. Maroko
לאָדז, נאָוואָמיעסקאַ № 2
פראָנט 1-טער שטאָק, טעל. 48-159.
עמפּפעהלט צום פריהלינג- און זומער-סעזאָן אַ גרויסען אויסוואָהל פון די נייעסטע און בעסטע דאַמען- און הערען-שטאָפען

אויגען-קליניק
מיט שטענדיגע בעטען פון
Dr. B. Donchin
פּעטריקאָווער 90 טעל. 72-221.
נעמט אָן שטענדיגע אויגען-קראַנקע (צוועק אָפּעראַציע א.אז.וו.) ווי אויך אַמבּולאַטאָרישעס פון 9—1 און פון 4—7.30 אָוונד.

Dr. HALTRECHT
ספּעציאַל-אַרצט
פאַר הויט און געשלעכטס-קראַנקהייטען
פּיעטריקאָווער 10, טעל. 21-245
נעמט אָן פון 8—11 פריה, פון 12.30—1.30 נ"מ. און פון 5 ביז 9 אָוו. זונטאָג פון 10 ביז 1 בייטאָג

קאָלערטע און ווייסע דאַמען-וועש
ROBOTA RĘCZNA—האַנד-אַרבּייט
נעמט אָן צו שטיקען און נייען מיט איינענע ווי אויך אָנפערטראַויטע וואַרע ווי Petite-reine Crèpe-de-Chine א.ז.וו. אַלעס לויט פּאַריזער און ווינער זשורנאַל. זאַוואַדזקאַ 27 בּלייוויים.

אייז
6000 צענטנער צו פערקויפען אין קאַינא צענעלניא: Fiszer i Oberman
צו ערפאַהרען אויפ'ן אָרט.

SIANO
do sprzedania w większe, ilości.
Wiadomość: Tramwajowa 1 u dozorcy

זאָפאָרט איבּערצוגעבען
2 שטובען מיט אַ קוך
אין אַלע בעקוועמליכקייטען אין דער געגענד פון אַלטען-מאַרק. צו ערפאַהרען אין דער אַדמיניסטראַציע פון „ל. ט."

אַ צימער
אין צענטרום פון דער פּיעטריקאָווער גאַס מיט עווענטועל אָהן מעבּעל
זאָפאָרט איבּערצוגעבען
צו ערפאַהרען טעלעפאָן 76-112 פון 3—2 נאָכמ.

צו פערקויפען
אַ קאָנצעסיאָנירטען שטאַהל פאַר זעקס קיה
צו ערפאַהרען: גלובנאַ 50, ביי ה. גרינוואַלד

אַלע דאַרפען וויסען
אַז די פירמע
פּערדער, זגערזשער 7
לוטאָמירסקאַ 2 און זגערזשער 20
איז די איינציגע קוועלע וואו מען קריגט אַמביליגסטען צו קויפען
דאַמען- און מענער-היטען
פון די נייעסטע פאַסאָנען און מאָדערנסטע קאָלירען, וואָס איז ספּעציעל צוגעגרייט געוואָ-רען אויף דעם קומענדיגען יום-טוב און גלייכ-צייטיג ווערט אָנגענומען צו איבּערפאַסאָנירן מענער- און דאַמען-היטען פון גאָר אַלט אויף געגנצליך ניי און אַלעס צו ביליגע פרייזען און רעעלע בעהאַנדלונג. געדענקט די אַדרעסען

Gimnazjum Żeńskie
Józefa Aba w Łodzi
Zielona 10, tel. 122-12.
איינשרייבונגען פון נייע שילערינס נעמט אָן דער סעקרעטאַריאַט פון 9—13.
די עקזאַמענס קומען פאָר לויט לעקציע-סיסטעם.
DYREKCJA.

קויפט נור פון די 1-טע קוועלע
גרויסער אויסוואָהל
שפּאַציר-וואָגענס — מאַטראַצען
אייזען - ניקעל „Patent" ספּרענזשינאָווע
בעטען — ווירזימאַטשקעס אַמעריקאַנער

צו בעקומען אין פאַבּריקס-לאַגער
„DOBROPOL" Łódź, Piotrkowska 73 אין הויף

דער מבין זאָגט:
יאָ, אָבער „פּרימעראָס"-גומי
איז דאָך פיינער, זיכערער און געזונדער
פערלאַנגט אין איבּעראַל אייגענעם אינטערעס
Primeros GUM..?

וויכטיג פאַר די וואָס פאָהרען אויף זומער-וואָינונגע' און קור-ערטער!
אַלע דאַרפען וויסען, אַז נישט דורכנעצבּאַרע זעק צו פערפּאַקען בעטגעוואַנד און וועש מיט בעקוועמער שליסונג און עלעגאַנטער אויסזעהן בעקומט מען אין דער פירמע
M. Botjanski, Łódź, Ogrodowa № 9.
גוט און ביליג!

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
1 זאַוואַדזקאַ 1
גאָר פאַר פרישע הויט-קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע צושטאַנד פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאָנסיליומס מיט ספּעציאַליסטען פון אוראָלאָגישע און נערוועז-קראַנקהייטען.
קוואַרץ-לאַמפּ-עלעקטרישער הייל-קאַבינעט - קאָסמעטיק.
טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אָוונט
זונטאָג פון 9 פריה ביז 3 נאָכמ.
בעזונדער וואַרטע-צימער פאַר פרויען.
וויזיט 3 זלאָטעס

פּאַנאָנסען-פּרייז: פאַר 1 חודש אין לאָדז 3 זלאָטעס, אין פּראָווינץ 3 זלאָטעס 50 גר., מיט צושטעלען 20 גראָשען, אין אויסלאַנד 5.23 זלאָטעס...
אַנאָנסען-פּרייז: פאַר אויסלענדישע אַנאָנסען 100% טייערער. אויבען דער טעקסט מיט 50 טייערער. פון די פּרייזען ווערט נישט ערלויבט קיין רעבּאַט. פאַר אַ מילימעטער-שורה פאַר'ן טעקסט 16 גר. פּרייזען 24 גר., אין טעקסט 40 גר. פּרייזען 60 גר., נאָכ'ן טעקסט 12 גר. פּרייזען 18 גר.

Tłocznia Es i M. Hamburskich. Łódź. Piotrkowska 16. Ozlmiawca M. B. Mata.
Odpowiedzialny Red.-wydawca: ...